

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din, za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din; za ino-
zemstvo: 210 din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorčičevi
ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek,
sreda in petek

Liubliana, sobota 1. januarja 1938

Cena posameznih številki din 1'50

Brez bilance

Ob novem letu se delajo bilance, ker te šele prav pokažejo, če je bilo preteklo poslovno leto uspešno ali ne. Bilance delajo zasebniki, pa tudi javne korporacije. Skoraj vsi tudi bilance napravijo, ker drugače ni jasnosti. Bilanco pa bi morali napraviti tudi o slovenskem gospodarstvu v preteklem letu, kajti tudi to je treba ugotoviti, če je gospodarstvo vseh nas v preteklem letu napredovalo ali nazadovalo. Te bilance pa žal ne bomo doživeli, ker ni pri nas nikogar, ki bi te bilance napravil. Nimamo nobene osrednje ustanove, v kateri bi se stekale vse niti našega gospodarstva, samo takšna ustanova pa bi mogla sestaviti resnično in pravilno bilanco.

Zaključili bomo torej preteklo leto brez bilance o gibanju gospodarstva naše Slovenije in vstopili v novo leto brez navodil, ki jih daje dobro in pravilno sestavljena bilanca. Čitali bomo sicer mnogo lepih domnevanj in ugibanj o uspehih lanskega leta, toda vse to bodo le domneve in ugibanja, ki so morda pravilna, morda pa tudi napačna. Prave in resnične slike o našem ožjem gospodarstvu pa ne bomo videli in tako bomo vstopili v novo leto brez pravega kompasa, brez jasno začrtanega programa, na slepo, kakor to delamo redno že leto za letom.

Zato tudi ne bo prav nič čudnega, če bomo tudi prihodnje leto začeli vse polno in zelo potrebnih akcij, ki pa bodo ena za drugo običale, ker ne bodo izraz dobro premišljenega načrta, temveč le spontane in brez medsebojne harmonične zveze osamljene akcije. Naravna posledica tega bo, da bo sledilo vsem tem, tako lepo pričetim akcijam razočaranje, ki bo nujno oslabilo polet množice ter zmanjšalo našo akcijsko sposobnost. More se tako zgoditi, da bo celo idealno začeti in že krvavo potrebne akcije pomenile dejanski deficit.

Brez kompasa pač ni mogoče jadrati, brez premišljenega programa ni mogoča dobra politika in brez jasnega pogleda na storjeno delo ni vidno, kaj je najbolj nujno v bodočnosti. Ne more naprej trgovci brez bilance, ne more pravilno kalkulirati brez bilance poslovni človek in ne more pogrešati bilance nobeno samoupravno telo in nobena korporacija. Prav tako pa tudi ne nobeno gospodarstvo.

Samo mi Slovenci menda mislimo, da nam je vsaka bilanca odveč, da moremo uspešno voditi slovensko politiko tudi brez številk v roki. Ker menda res tako mislimo, zato tudi ni videti resnega stremjenja, da bi vsaj polagoma prišli do neke tudi le skromne bilance. In ker smo brez te, smo tudi brez jasno začrtane poti, zato se pri nas tudi nikdar ne more nobeno vprašanje razčistiti do konca, zato vsaka debata obvisi v zraku ali pa se neha z osebnimi boji. Pa kako naj tudi bo drugače, če pa nimamo prepričujoče sile številk, če debatiramo vedno le v slepo, kakor komur bolj ugaja.

Prenehati moramo s to razvado, da bi naravnivali svojo pot brez ugotovitev solidne bilance. Iz tega spoznanja pa je samo ena pot, da moramo ustvariti sebi korporacijo, ki bo sposobna in tudi imela potrebno voljo, da nam sestavi vsako leto bilanco našega dela.

Ta korporacija more biti samo slovenski gospodarski svet, ki pa se seveda more imenovati tudi drugače, ker ni v imenu že pomen, temveč v stvari. Zato mi tudi že ves čas propagiramo ustanovitev slovenskega gospodarskega sveta in jo bomo propagirali še nadalje, pa čeprav bi se naše prizadevanje še tako napačno tolmačilo. Toda prepričani smo, da brez ustanovitve takšne osrednje organizacije ne gre in zato moramo temu svojemu prepričanju ostati zvesti.

Pomisliti je vendar treba, da smo maloštevilni narod, ki vsako pasivno postavko vse drugače občuti ko mogočni večdesetmilijon-

ski narodi. A ti veliki narodi imajo svojo osrednjo organizacijo, ki vodi vse življenje naroda in naj že ta organizacija nastopa pod tem ali drugim imenom v javnosti ali pa ostaja anonimna. Mi maloštevilni Slovenci pa naj bomo brez takšne organizacije?

Ob novem letu je še zlasti vidno, kako slabo krmarimo svoj čoln, ker smo stalno brez kompasa, ker ne moremo nikdar reči, kako se je prav za prav za nas končalo preteklo leto. Brez bilance smo začeli preteklo leto, brez bilance vstopamo v novo leto. In še bi se čudili, če nam preteklo leto ni prineslo večjih uspehov? Kaj pa smo prav za prav lani od-

novega leta pričakovali? In kaj pričakujemo letos? Ali moremo sploh na to vprašanje odgovoriti?

Ne gre brez bilance in ne gre! In zato naša politika tako dolgo ne bo uspešna, dokler ne bo jasno sestavljena bilanca povedala slehernemu Slovenceu, kaj je njegova dolžnost, kaj je naš resnični cilj v novem letu.

Uspeh ima tisti, ki ve, kaj hoče! In če hočemo mi Slovenci vedeti kaj hočemo, moramo poznati bilanco našega dela v preteklem letu. Ne gre in ne gre brez bilance in ob novem letu je treba to konstatirati s posebno glasnim poudarkom!

kos vsem tem nalogam in da bi mogli čez leto dni s ponosom ugovoriti, da se je nekaj glavnih točk tega programa uresničilo.

Ta novi duh v naše javno življenje morajo dati gospodarski stanovni s svojo objektivnostjo, s svojo delavnostjo in s svojim ustvarjalnim smislom. Može, ki z uspehom vodijo svoja zasebna podjetja, ljudje dela, ki so razvili svoje obrate v veleobrate, ti ljudje morajo tudi v javnem življenju dobiti priliko, da sodelujejo, in sicer tudi na vodilnih mestih.

Pred nami je praktičen program in praktični ljudje so tudi poklicani, da ga začnejo reševati. Ni več časa za teoretiziranje niti za prazno prerakanje, ker potreben je skrajni napor, da se odvrne od Slovenije pavperizacija in da se ustavi proces izravnavanja Slovenije navzdol. Gospodarski stanovni so pri ustavitvi tega procesa najbolj zainteresirani, ker branijo s tem tudi kupno silo svojih odjemalcev, zato je tudi v njih interesu, da z žrtvami in z delom vodijo v boju za gospodarski, kulturni in socialni dvig Slovenije.

Velike naloge zahtevajo velike ljudi in naloga teh je, da ustvarijo tudi velike čase. Za nas Slovence, ki se v malenkostih naravnost dušimo, je to še zlasti potrebno. Vsi to čutimo, vsi tudi to vemo, zato tudi upamo, da bomo začeli vsaj v novem letu delati v tem smislu.

Velike naloge v novem letu

Solidarnost gospodarskih stanov mora preprečiti izravnavanje Slovenije navzdol!

Kdor bi skušal sestaviti konkreten program slovenskega javnega dela za prihodnje leto, ta bi bil v nemali zadregi, kje naj prav za prav začne, kajti toliko nalog je treba izvesti. Med temi pa so skoraj vse nujne, da je že težko reči, kateri se naj posveti glavna pozornost in katera bi se mogla vsaj za nekaj časa odložiti.

Naj naštejemo samo nekaj najbolj nujnih teh nalog in takoj bo vidno, kako veliki napor nas še čakajo in kako malo je bilo v zadnjih letih narejenega, saj so že vse te naloge po več let stare, nekateri pa tudi že praznujejo svoje prve jubileje, ko čakajo na uresničenje. Tako železniška zveza z morjem, ki je bila že pred več kot desetimi leti uzakonjena, ki pa je še danes prav tako daleč pred izvedbo, kakor je bila takrat, ko še ni bilo govora o njej in ko smo še mislili, da nam je zagotovljena vsaj zveza skozi Št. Peter na Reko.

Če omenjamo železniško zvezo z morjem, potem se kar avtomatično oglašajo še cela kopa drugih prometnih vprašanj, ki so vsak dan bolj nujna, ker po vsem svetu naloge prometa naraščajo. Tako so bili motorni vlaki pred leti še stvar razprave, danes pa so v sosednjih državah že uvedeni in so postali zlasti na gorenjski progi takšna nujnost, da bo nazadoval ves tujski promet, če ne bodo kmalu uvedeni. Rastoče potrebe prometa so tudi dvignile z mrtve točke vprašanje preureditve ljubljanskega kolodvora, opozorile na vedno bolj neredno prihajanje vlakov, na nezadostni promet na dolenski progi in še na celo vrsto drugih lokalnih vprašanj.

Še bolj pa narašča nujnost ureditve našega cestnega omrežja, kajti pri sedanjem stanju cest je izključen vsak dvig tujskega prometa. Brez njega pa Slovenija ne more gospodarsko napredovati, ker je agrarno pasivna, davčne in druge olajšave pa vedno bolj vabijo industrijo v center države in na jug.

Samo prometne razmere kažejo nazorno, kako je Slovenija v primeru z drugimi pokrajinami silno nazadovala. Prej je bila Slovenija naša pokrajina z najlepšimi cestami, z najbolj urejenim prometom, danes jo druge pokrajine že nadkajujejo. Izravnavanje navzdol se kaže tu za Slovenijo v posebno jarki luči.

A še bolj ostro v našem denarništvo. Niti ena pokrajina ni imela

leta 1918. tako dobro organiziranega denarništva ko Slovenija. Ljubljana je bila takrat tudi kapitalno najmočnejše mesto. Ta slava pa je trajala malo časa in danes je ostal na njo le še žalosten spomin. Naše denarništvo je danes na tleh in samo tu se odpira tako velika naloga, da je vredna složnega dela vsega naroda. In to složno delo morajo omogočiti gospodarski stanovni, da s svojimi samo stvarnimi argumenti ustvarijo ozračje, ki bo močnejše ko naše strankarske razprtije in ki bo privabilo k skupnemu delu vse, ki so dobre volje. Tla za takšno skupno delo so danes tudi že precej pripravljena, ker pač vsi uvidevajo, da rešitev vprašanja našega denarništva ni le stvar denarnih zavodov, temveč vsega naroda. Kajti tu gre za pravilno kroženje krvi v našem gospodarskem telesu. In kakor čujemo, pripravlja že tudi banovina za prihodnje leto velikopotezno akcijo za sanacijo našega zadružnega denarništva. Pravočasno sodelovanje gospodarskih stanov naj omogoči, da se bo ta akcija v resnici posrečila in v korist vsega naroda.

Poleg teh kardinalnih nalog pa je še cela vrsta drugih, ki so prav tako nujne in ki jih je treba prav tako čimprej izvesti. Med prvimi je dvig kmetijske proizvodnje, da se agrarna pasivnost Slovenije zmanjša, s tem pa tudi njen odtok denarja. Tujski promet zahteva sanacijo in dvig našega hotelirstva, prilagoditev Ljubljane in drugih mest tujskemu prometu ter tudi prav temeljito reformo vse tujsko-prometne organizacije pri nas. Moramo nadalje misliti na industrializacijo dežele, ki je še mnogo premajhna, na povenitev električnega toka, a tudi na ureditev davčnega vprašanja ter samoupravnih doklad, da ne bodo davčna neenakost in prevelike samoupravne davščine preprečevale industrializacijo pri nas, drugod pa jo pospeševale.

Samo vse te naloge so tako velike, da jih more rešiti pozitivno te složno delo vseh nas! Kje pa so še vse druge naloge, ki se tudi oglašajo že leta in ki postajajo vedno bolj nujne, kakor: regulacija rek, asanacija vasi, zboljšanje pogojev za trgovino, obrt in industrijo, ureditev bolnišnic in zgraditev klinike v Ljubljani, zgraditev cenjenih in zdravih stanovanj za delavce, decentralizacija socialnega zavarovanja itd.

In kje so še vse naše velike kulturne potrebe, kakor izpopolnitev univerze, ustanovitve Akademije znanosti in umetnosti, glasbene akademije, obrtno-tehno-loškega muzeja itd. itd.

Našteli smo le nekaj najbolj glavnih nalog — še dolgo ne vseh —, a že te dokazujejo, da bi morali docela izpremeniti ves tempo našega javnega življenja ter mu dati čisto novega duha, da bi bili

Proračun Zbornice za TOI potrjen

Proračun potrjen brez vsake spremembe

Ban dr. Natlačen je na podlagi § 32. uredb o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah z dne 3. avgusta 1932 odobril proračun Zbornice za TOI za poslovno leto 1938 s preliminiranimi dohodki v višini din 3.772.500 ter izdatki v znesku din 3.761.038 torej z zneskom din 11.442 proračunske blagajniške rezerve.

Hkrati je g. ban na podlagi § 1., točka 6., zakona z dne 2. julija 1930 odobril, da se v kritje zborničnih potrebščin v letu 1938

1. odmerja in pobira 8% doklada od osnovnega davka pridobnine in družbenega davka, izvemši spodaj navedene primere, v katerih se plačujejo v smislu zakona o pobiranju zborničnih doklad minimalni prispevki po naslednji lestvici:

I.

Davkoplačevalci, ki plačujejo pridobnino pavšalno, so dolžni plačati zbornici letni prispevek, ki znaša:

če delajo sami	din 10,
če delajo z 1 pomočnikom	din 15,
če delajo z 2 pomočnikoma	din 20.

II.

Osebe, zavezane plačevanju doklade za zbornico (razen pavšaliranih malih obrtnikov), ki plačajo samo toliko pridobnine, da bi znašala 8% na zbornična doklada manj nego 20 din, plačajo zbornici namesto doklade letni minimalni prispevek din 20.—.

2. 8% na doklada na 50% minimalnega družbenega davka po 2. odstavku čl. 86. zakona o neposrednih davkih s spodaj navedenim dopolnilom v smislu odredb § 3. zakona o pobiranju zborničnih doklad z dne 11. julija 1930, Služb.

nov. br. 155, s prispevkom po sledeči lestvici:

Podjetja, zavezana javnemu polaganju računov, plačajo v primeru, da se jim odobri minimalni davek, poleg doklad še letni prispevek, ki znaša pri družbenem kapitalu do 5.000.000 din 0'1% od tega kapitala, pri kapitalu od 5.000.000 din do 25.000.000 din 0'2% od kapitala, pri kapitalu od 25.000.000 do 50.000.000 din 0'3% od kapitala, pri kapitalu od 50.000.000 do 100.000.000 din 0'4% in pri kapitalu nad 100 milijonov din 0'5%, s tem, da prispevek ne sme znašati več kakor 50.000 din.

Te prispevke odmerjajo in pobirajo na podlagi § 7. zakona o odmerjanju in pobiranju doklad za zbornice državna davčna oblastva.

Predpisano doklado za Zbornico za TOI so zbornični volilni upravičenci zavezani plačevati v istih rokih kakor davke, ki so podstava za njih predpis.

Kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani,
dne 24. decembra 1937.

Srečno in veselo Novo leto želi vsem naročnikom bralcem in prijateljem „Trgovski list“

Dotacije medicinskim fakultetam

V zadnjih 15 letih je dobila medicinska fakulteta v Beogradu 80 milijonov, zagrebska 40 milijonov, ljubljanska pa 370.000 din državnih dotacij.

Kreditna politika Narodne banke se mora spremeniti

Vsi kraji države morajo biti enako deležni njenih kreditov

Na zadnji plenarni seji zagrebške zbornice je podal zbornični tajnik dr. Lunaček zelo važen referat o kreditni politiki Narodne banke ter v svojem referatu zahteval, da se kreditna politika Narodne banke spremeni in odpravi neenakost, ki vlada danes pri podeljevanju kreditov Narodne banke. Ker se vprašanje kreditne politike Narodne banke tiče nas Slovencev prav tako kakor Hrvatov, smatramo za potrebno, da Slovenci v celoti podpremo zahteve zagrebške zbornice, da se že enkrat napravi konec neenakosti, ki vlada v tem pogledu.

Kako velika je ta neenakost, kažejo številke Narodne banke same dovolj prepričujejo. Tako je odpadlo od skupno 1.458,6 milijona meničnih kreditov Narodne banke koncem 1. 1936 na Beograd 630,1 milijona din ali približno 43%, na vso savsko banovino (podružnice Zagreb, Osijek, Sušak in Varaždin) 401,06 milijona din, na Ljubljano 96,5 in na Maribor 22,1 milijona din, torej skupno na vso Slovenijo le 118,6 milijona din. Da je Beograd pri takšnem stanju čezmerno favoriziran, Slovenija in Hrvatska pa čezmerno zapostavljene, ni treba posebej dokazovati. Pri tem pa je treba opozoriti še na to, da ni Narodna banka v Sloveniji in Hrvatski nič izgubila, dočim je morala v Beogradu odpisati na desetine in desetine milijonov.

Se bolj neugodno je stanje pri lombardnih posojilih. Od skupno 258,7 milijona din lombardnih posojil koncem 1. 1936 je odpadlo na Beograd nič manj ko 219,6 milijona ali skoraj 85%, na vso savsko banovino 9,2 milijona, na Slovenijo pa 6 milijonov din (Ljubljana 3,5, Maribor pa 2,5 milijona).

Sistem podeljevanja kreditov pri Narodni banki se mora zato brezpogojno spremeniti, in sicer v tem smislu, da bodo vsi kraji v državi v enaki meri deležni kreditov Narodne banke. To pa se more doseči le, če se spremene normativni predpisi, ki danes veljajo za poslovanje Narodne banke. V prvi vrsti omenja dr. Lunaček čl. 46 in 52 zakona o Narodni banki. Po čl. 46 vodi namreč kreditno politiko Narodne banke izključno izvršni odbor upravnega sveta, ki ga tvorijo guverner, oba podguvernerja ter dva člana upravnega sveta. V praksi se izvaja to tako, da sta ta člana upravnega sveta vedno iz vrst v Beogradu stalno

živečih članov upravnega sveta. Upravni svet, ki šteje 24 članov, od katerih je največ 9 do 12 članov izven Beograda, nima na kreditno politiko Narodne banke sploh nobenega vpliva, ker odloča po čl. 52 samo o onih odlokih izvršnega odbora, ki jih je guverner ustavil in predložil upravniemu svetu. Ta sistem je dosledno izveden tudi v pravilniku o podeljevanju kreditov Narodne banke, po katerem sklepa o meničnih kreditnih izključno samo izvršni odbor upravnega sveta. Pa tudi brez ozira na vse to ne more priti mnenje upravnih svetnikov izven Beograda do pravega izraza, ker mora biti po čl. 48 zakona o Narodni banki najmanj 12 upravnih svetnikov iz Beograda, kvorum za delo upravnega sveta pa znaša po čl. 51 zakona o Narodni banki tudi 12. Upravni svet more torej polnoveležno sklepati o vseh vprašanjih, tudi če ni navzoč niti en član upravnega sveta izven Beograda.

Zato je potrebno, da se predpisi o poslovanju Narodne banke spremenijo v tem smislu:

1. Izvršni odbor Narodne banke se mora razširiti najmanj z enim članom upravnega sveta iz Zagreba. Tu dostavljamo: in enega člana iz Ljubljane ali Maribora. Ta naša zahteva je tem bolj upravičena, ker ima Zagreb danes v prvem podguvernerju svojega zastopnika, dočim ni v izvršnem odboru Narodne banke sploh nobenega Slovenca. Upamo, da se tej naši zahtevi pridruži tudi Zagreb, kakor se mi pridružujemo njegovi zahtevi.

2. Spremeniti se morajo predpisi o kvorumu za poslovanje upravnega sveta, pristojnost upravnega sveta glede kreditov Narodne banke pa se mora razširiti.

3. Poleg tega se morajo spre-

meniti sedanji predpisi o pristojnosti eskontnih odborov pri podružnicah Narodne banke, da ne bodo ti popolnoma odvisni od mnenja upravnika podružnice.

Te zahteve so tako zelo upravičene, da se je treba samo zbuditi, kako je bilo mogoče, da se je kreditna politika Narodne banke vodila toliko let tako zelo proti vsem načelom enakopravnosti.

Omeniti pa je tudi še neenakost, ki vlada pri razdelitvi uradnikov. Slovenski in hrvaški uradniki so številčno silno zapostavljeni, poleg tega pa se dostikrat dogaja, da so v posameznih podružnicah uradniki, ki razmer na podružničnem ozemlju sploh ne poznajo.

Denarnim zavodom pa je treba dati tudi večjo pomoč

Po izjavi guvernerja dr. Radosavljeviča je dovolila Narodna banka posebne menične 3 odstotne kredite denarnim zavodom, ki so pod zaščito, da bi mogli izplačati vse vloge do 10.000 din. Za te kredite pa zahteva Narodna banka posebno supergarancijo. S tem je hotela Narodna banka pomagati denarnim zavodom, toda njena pomoč je popolnoma nezadostna. Po podatkih Priv. agrarne banke so izročili denarni zavodi njej približno za 2.861 milijonov svojih kmetskih terjatev. Na podlagi uredbe je nato Priv. agr. banka priznala denarnim zavodom njih terjatve v višini 1.606,2 milijona din. Denarni zavodi izgube potem takem brez vsake svoje krivde 604 milijone din, enak znesek pa naj bi tudi dobili v 3% državnih obveznicah. Prvi obrok, ki ga izplača PAB na račun odplačila njih terjatev 31. decembra 1937, bo znašal približno 142 milijonov din. Te številke jasno dokazujejo, da je pomoč denarnim zavodom premajhna. Denarnim zavodom bi se moralo dati najmanj 600 milijonov din. Brez te vsote se ne more pospešiti likvidnost denarnih zavodov. Ta vsota pa na vse zadnje ne bi bila nič drugega kot nekakšen garancijski kredit, ker vlagatelj ilak ne bi dvignil vsega denarja, kakor so izkušnje že dokazale. Tem bolj upravičeno je zato, da se denarnim zavodom pomaga z navedenim zneskom.

velja naročnina na »Trgovski list«. Brez strahu za očitke neskrupulnosti moremo to poudariti.

Organizacije in stanovski tisk so storile za gospodarske stanove že mnogo, a morejo storiti še več. Kajti še vse polno in zelo bistvenih vprašanj je ostalo nerešenih, poleg tega pa prinaša življenje vedno novih. Samo od gospodarskih ljudi samih je odvisno, če bodo njih zahteve tudi prodrle, kakor pač bodo podpirali svoje stanovske organizacije in svoj stanovski tisk.

Brez dela ni jela in brez dela za organizacije in stanovski tisk tudi ni uspehov. Posamezni trgovec, in naj bo gospodarsko še tako močan, sam v javnosti ne pomeni mnogo, šele s pomočjo svoje organizacije in svojega tiska postaja faktor, ki ga javnost upošteva.

Delo za organizacije, žrtve za stanovski tisk niso zato le dolžnost do lastnega stanu, temveč so naravnost dolžnost do lastnega podjetja! Ne gre le za stanovsko zavest, temveč gre tudi za materialni interes gospodarskega človeka. Gre za napredek njegovega podjetja, kadar dela za stanovske organizacije in stanovski tisk.

V čast slovenskemu trgovstvu je treba priznati, da je slovensko trgovstvo v vsej državi najbolj organizirano. Vendar pa tudi še organizacija slovenskega trgovstva ni takšna, kakršna bi mogla biti. Zlasti pa je stanovski tisk trgovstva še mnogo prešibak! Zato ostaja tudi v novem letu kot najvišja dolžnost slehernega trgovca, da požrtvovalno dela za svoje organizacije in za svoj tisk in s tem za sebe!

In v novem letu bodi tej dolžnosti predvsem posvečeno delo našega trgovstva!

Dolžnost slehernega trgovca in slehernega gospodarskega človeka

je, da dela za dvig svojega stanovskega glasila in za napredek svojih stanovskih in strokovnih organizacij. Kajti od ugleda stanovskih organizacij, od razširjenosti in vpliva stanovskega glasila in v javnosti, je odvisna tudi veljava vsega stanu v javnosti. Danes, ko posega država vedno bolj v gospodarsko življenje, ko se tudi samoupravna telesa vedno bolj uveljavljajo, je za gospodarskega človeka še zlasti važno, da se njegovi interesi upoštevajo in njegovi interesi tudi ščitijo.

Ščitili pa se bodo le takrat, kadar jih bodo ščitile močne organizacije in močan tisk. Veljava stanov se danes meri po sili njih organizacij in njih tiska, zlasti stanov, ki so maloštevilni.

Gospodarski stanovi pa imajo še poseben vzrok, da požrtvovalno delajo za svoje organizacije in za

svoj tisk, ker so te njih organizacije dokazale, da se znajo uspešno boriti za njihove interese. Spominjamo tu samo na znani § 7. davčne novele, ki je določila, da se odmerja pridobitina po višini najemnine za lokal in stanovanje. Vihar ogorčenja je takrat nastal med vsemi gospodarskimi stanovi zaradi tega določila, toda ta vihar le ni bil tako močan, da bi ta paragraf preprečil. Pač pa so bile tako močne organizacije gospodarskih stanov in te, ne pa posamezniki, so dosegle, da je ta paragraf padel. In spominjamo na svoječasno takso na vse račune nad 20 din. Ne posamezniki, temveč organizacije so dosegle, da je tudi ta taksa padla. In če je danes pri davčnih odborih položaj davkoplačevalca nekoliko zboljšal, da se njegove navedbe tudi upoštevajo, je to zopet zasluga organizacij ki so vodile ves boj proti pretiranim davčnim breme-

nom in dosegle vsaj nekoliko miljejšo davčno prakso.

Vsakemu davčnemu zavezanec, vsakemu gospodarskemu človeku so prihranile stanovske organizacije znatne zneske, vsekakor pa mnogo več, kakor je moral član teh organizacij za nje prispevati. Naj bi tega naši gospodarski ljudje nikdar ne pozabili!

Še skoraj v večji meri pa je koristil gospodarskim ljudem njih stanovski tisk. Čeprav je ta tisk po svojem obsegu majhen, mnogo premajhen za materialno silo gospodarskih stanov, je vendar z uspehom branil v javnosti interese gospodarskih stanov in jih podprl s tako močnimi argumenti, da se je vsaka javna debata končala za gospodarske stanove zmagovito. Tudi usluge, ki jih je storil »Trgovski list« za vse gospodarske stanove brez razlike, so tako velike, da stokrat odtehtajo to, kar

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna J.O.S. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8

Telefon št. 22-72

Srečno novo leto 1938

Želi svojim cenjenim poslovnim prijateljem

Schilling Drago

konces. elektrotehnično podjetje

K R A N J

Pred zaključkom razstave Šubicev

Narodna galerija je bila naposled takorekoč že prisiljena, da po nekaterih svojih prav pomembnih razstavah zbere in pokaže tudi dela Šubicev, saj je to ime najveljavnejše in tudi najbolj popularno v slovenski umetnosti.

Da smo predolgo odlašali in čakali na smrt bratov Lojzeta, Tineta in Pavla, bratrance Ivana, prijateljev Franketa in Bradaška ter večih drugih, nam priča najbolj razstava sama oziroma njen katalog. Znanci imenovanih, ki smo z njimi občudovali dela Janeza in Jurija ter pred slikami iz njihovih zapuščin tudi razpravljali o njih, se čudimo, kaj je vse pripisanega Janezu, še posebno pa Juriju. Ko je ta v Nemčiji umrl, je njegov bratranec, direktor Ivan Šubice, pripeljal njegovo zapuščino domov v Poljane. V zapuščini vsakega slikarja je pa tudi dosti del njegovih prijateljev in zato tudi mi ne smemo vse Jurijevo zapuščino smatrati za njegovo delo. Narodna galerija je sicer iz-

ločila že precej Hynaisovih skic, vendar je pa v katalogu še pri večih številkah treba postaviti vsaj vprašaj, kakor n. pr. pri študiji »kodrolase« ženske glave št. 245, ki si naj jo ogleda kak češki poznavalec Hynaisa, pri št. 148 »Cimon in Pero«, ki bi jo Madžari vrnili Munkacsiju, Čehi pa »pariškega advokata« (št. 215) navzlic pismu in podpisu(?) najbrž pripisali Ludéku Maroldu, zlasti pa tudi pri št. 145 »Stara mati šiva«, kjer se kljub restavriranju še vedno vidi tuja signatura. In tako bi lahko vrsto še potegnili, saj je zlasti brat Tine prodal še več slik z opozorilom, da so dela drugih mojstrov. Tudi brat Lojze je obžaloval, ko so kupci odklanjali Hynaisa in Munkacsija ter ga prisilili, da jim je mnogo več vredne stvari prepuščal po skromnih cenah slovenskih mojstrov. No, vaški bohem Pavle, po izjavah vseh bratov, sorodnikov in znancev najbolj nadarjeni Šubice, ta bi se pa na razstavi smejal, ko bi svoje slike videl v taki časti! Šubici niso sleparili nikdar, pač se pa prekučevalci »motijo« vsak dan bolj!

Ze oče Stefan in njegovi predniki so bili ugledni poljanski podobarji, torej pošteni in spretni obrtniki, ki so krasili cerkve z oltarji, polje in vas pa z znamenji. Hiše so lepšali zunaj ali znotraj z rezljanimi ali slikanimi podobami. Kakor stoletja pred njimi mnogi mojstri v Loškem gospostvu, ki so sloveli po vsej deželi in jo lepšali s svojimi izdelki. Več sto let je slovela delavnica Jamškov, da so »zlati oltarji« nerazdružljivi s tem imenom. Ko je Stefanov brat Janez (št. 104 v Jak. pav.) pričel na svoje v Škofji Loki, je moral Stefan obdržati vseh svojih pet sinov pri obrti in imeti še učence in vsaj po enega pomočnika, toliko je bilo dela v novi hiši v tri štupe, kakršne ni bilo in je še vedno ni v vsej Poljanski dolini. Tri svoje fante je spravil celo na akademijo, toda s svojih vajetov jih ni izpustil nikoli. Še ženske (št. 102, 103 in 234) so morale pomagati ali vsaj sedeti model. Vsi so delali za dom, vsi za očeta (št. 96) in za dobro mater Ano (št. 97 in št. 98). Najponosnejši in najlepši umetniški dom v vsej Sloveniji!

Pet fantov, pet neuganih po-

ljanskih fantov, pet bradačev! Da, pet bradačev, saj so bili vendar gospodje, prav tako kakor Kosmov dohtar (št. 151 v Jak. pav.) in drugi doktorji in profesorji ter župniki (št. 135 v Jak. pav.) iz doline in s hribov. Po dva dni in dve noči skupaj so večkrat zvenele čaše na Vidmu, nato jih je pa bradati gospodar (št. 236) povabil še čez most na Prod ali jih pa potegnil na gostoljubno Visoko (št. 237 in 238). Magnatski Videm je bil tedaj zbirališče vseh hribovskih kraljev in vseh veljakov iz doline od Loke do Žirov ter tudi studiranih veseljakov daleč čez meje Loškega gospostva doli do Ljubljane, tja do Brda nad Lukovico in do Kranja ter celo tja na notranjsko stran. Politični, gospodarski in kulturni vodje tedaj zmagovitih Slovencev so imeli tu v družbi s kmečkimi gospodarji najveselejše ure. Pisatelji, slikarji in kmečki šaljivci so vodili besedo.

Po res slavnostni in tudi razveseljivo obiskani otvoritvi razstave me je vprašal ugleden ljubljanski trgovec, zakaj je na razstavi toliko slik iz loškega okraja, primeroma le malo pa iz drugih krajev Slovenije.

Pravkar sem mu že odgovoril vsaj v glavnem: tradicija in blagostanje. Stara ljubezen do umetnosti ter njen razcvet v Loškem gospostvu. V njem je pa umetnost cvetela, ker je bilo v teh krajih mnogo več svobode in skoraj nič tlake ter mnogo manj davščin, kakor po drugih slovenskih krajih. Vse porečje Sore, torej ves današnji škofje-loški srez in še gori do Olš, ki smo jih po nemarnem prepisali v Ovisiše, ter do Bohinja in državne meje, pa še Okroglo onstran Save in Dovje ter druga posestva na Gorenjskem in Dolenskem so bila pod zakrivljeno palico škofov iz Freisinga. Vse mu gospostvu je vladal loški grad tako, da so dejali: Pod zakrivljeno palico je dobro življenje! Drugje po Sloveniji je bilo pa gospode, da so si sosedje skozi okna svojih gradov lahko voščili »dobro jutro«. Po raznih »dolinah gradov« živinsko tlačanstvo, tu pa svoboda, promet, blagostanje in zadovoljnost prebivalstva in zato tudi umetnost! Samo prečitajte zgodovino slovenske likovne umetnosti in pregledujte Narodno galerijo in razstave ter vprašajte, odkod so moštiri in kje so se razvili, pa

Ni tako hudo!

V zadnji številki glasila železničarske nabavljalne zadruga čitamo, da je plačala zadruga nad pol milijona din družbenega davka. List nato opozarja svoje bralce, da zadruga plačuje vse davke in da člani povsod samozvestno nastopijo v obrambo zadruga, če bi kdo govoril, da ne plačuje nobenih davkov.

Nimamo naravno nič proti temu, če je postala tudi zadruga železničarjev davkoplačevalec. Toda to je le njena krivda, ker pač oprostitve od davka ne velja za zadruga, ki prodajajo luksuzno blago. Morala pa je tega blaga prodati zadruga silno veliko, če je plačala tako visok družbeni davek. (Ali pa ne gre morda le za davčno osnovo?) Zasluzila je torej tudi temu primerno, da je poza nedolžno preganjanega že čudna.

Sicer pa zaradi tega družbenega davka zadruga še dolgo ni brez privilegijev. Koliko pa ima zadruga dobička, ker ima železniško prevoznino znižano? Se na to vprašanje naj odgovori, potem pa bo res morda prav, če bo ponosna.

Predložitev knjižice uslužbenskega davka

Davčna uprava za mesto Ljubljana razglasa:

>Vsi delodajalci, ki plačujejo uslužbenški davek v davčnih znamkah, se vabijo, da v smislu določil razpisa ministrstva financ z dne 10. septembra 1929 št. 83390 predložijo v teku januarja 1938 pristojni davčni upravi v pregled knjižice uslužbenskega davka za leto 1937.

Če ne predložijo knjižice, se bo proti njim postopalo po čl. 139 odn. v primeru davčne utajbe po čl. 142 zakona o neposrednih davkih.

Vsi delodajalci se opozarjajo tudi na določila zakona o davku na samce (Službeni list 27/4 iz 1931 od 15. januarja 1931).

Podrobnejša določila glede zavezanosti temu davku, iznosa in oprostitve so razvidna iz razglasa na uradni deski davčne uprave mestnega načelnstva.

Ruska naročila v Angliji rastejo

Po zvišanju 10milijonskega funtnega kredita Sovjetski Rusiji so njena naročila v Angliji narasla ter dosegla v vseh prvih 10 mesecih letos po vrednosti 18'36 milijona funtov proti 8'8 v istem času lanskega leta, kar je za 110% več. Najbolj so se zvišala naročila strojev in opreme (od 0'35 na 7'95) in raznih kovin (od 2'92 na 5'14). Padla pa so naročila železnih litin in jekla. Prvotni kredit 10 milij. je bil porabljen že z novembrom.

ANDREJ

KRANJ

specialna, moderno urejena pletilnica

OGRIZEK

izdeluje pod strokovnim vodstvom lastnika vse vrste

pletenin

za moške, ženske in otroke, za vsak letni čas, za vsakdanje delo, za šport in za luksuz, in v raznih kvalitetah / Moderni modeli, moderni vzorci pletenja, trpežna izdelava, okusne barve, soliden material in nizke cene so lastnosti, ki odlikujejo

„ANKO“ - PLETENINE

EN GROS!

EN DÉTAIL!

Moderni tempo in počasnost naše uprave

Centralizem se mora začeti dosledno odpravljati

Značilnost moderne dobe je njen tempo. Vsaka nova iznajdba pomeni tudi že pospeševanje prometa in zahteva zato hitrejšo poslovanje. Ni pa le odvisno od poslovnega človeka, če bo njegovo poslovanje res hitrejšo, temveč tudi od javne uprave, s kakšno naglico mu bo ta dostavila pošto, odpravila njegove pošiljke ter rešila njegove vloge.

Danes pa mora poslovni človek žal konstatirati, da zaradi počasnosti uprave ne more vzdržati modernega tempa. Vlaki, namesto da bi vozili vedno hitreje, vozijo vedno počasneje in prišli smo že do tega, da vozijo drugod brzovlaki z več ko 100 km hitrostjo, pri nas pa so nazadovali na 50 kilometrsko. Kako malo je kos naša pošta modernemu tempu, se nikjer tako jasno ne vidi ko pri telefonu. Po ure in ure je treba čakati na medkrajne zveze in kljub visokim pristojbinam je dostikrat le zaradi tega brezuspešnega čakanja splavala po vodi kupčija.

Še težje je, kadar je treba čakati na rešitev kakšne vloge. Kar bi se moglo rešiti na mah in kar drugod rešujejo oblasti kar po telefonu, za to je treba čakati ure in ure, dostikrat pa tudi dneve. Ze celo pa je izguba perfektna, kadar naj pride rešitev iz centrale. Niti drage osebne intervencije do-

stikrat ne spravijo akta naprej. Medtem teče čas in poslovni moment je zamujen. Čas je zlato, velja v poslovnem življenju, pri nas pa je birokratizem to pravilo popolnoma ubil.

Ni pričakovati hitrejšega poslovanja, dokler se ne bo čim več stvari reševalo že doma in dokler je treba za vsako malenkost čakati na rešitev iz Beograda. Centralizirana uprava mora nujno biti počasnejša od decentralizirane, ker pomeni najmanj dvakrat tako dolgo pot in to mora privedi polagoma do takšnega nakopičenja aktov, da tega kupa ne zmaga prav noben uradnik.

Pomisliti je treba samo konkretno, kako se zaradi centralizma vsak posel podaljša. Akt, ki ga je v Ljubljani že rešil uradnik, mora znova rešiti uradnik v Beogradu. Na ta način se na eni strani izgublja dragocen čas, na drugi strani pa povzroča to vedno večji aparat, ki ga mora plačevati davkoplačevalec — na vse zadnje le zato, da pride kasneje do rešitve svoje vloge. Vrh vsega pa se na enem mestu nabere toliko aktov, da se ti sploh ne morejo več podrobno reševati, temveč le še sumarično. Ves nesmisel do skrajnosti centraliziranega aparata prihaja tako z vso silo na dan.

Pogoj hitrejšemu poslovanju

uprave je zato decentralizacija uprave. Z lahkoto se more ta tudi začeti izvajati, če je le malo dobre volje. Oficialno se sicer potreba decentralizacije uprave tudi priznava, a vse ostane le pri besedi, dočim dejansko medtem centralizacija stalno napreduje. Seveda pa s tem tudi počasnost naše uprave, ki postaja v moderni dobi hitrega tempa že pravi anahronizem.

Zato je eden prvih pogojev za napredek našega gospodarstva, da se z resnično decentralizacijo prilagodi naša uprava potrebam moderne dobe. Zlasti pa je to kategorični imperativ za vse državne prometne ustanove, ki se morajo zavedati, da so gospodarska podjetja, za katera veljajo ko za vsa druga podjetja moderne zahteve poslovnega občejanja. Decentralizacija uprave ni nobeno politično vprašanje, temveč prvovrstno gospodarsko vprašanje, od čegar pravilne rešitve zavisi tudi to, kakšni bodo dohodki državne blagajne. Počasna uprava more tudi le počasi dajati državi potrebne dohodke. Zlasti to se naj že enkrat upošteva!

Dobro razpoloženje in čilost

in neguje Vaše notranje organe

potom Rogaške slatine, ki čisti

Rogaška mineralna voda

SLOVENIA-TRANSPORT

Ljubljana

Telefoni: 27-18, 37-18, 37-19, carinska pisarna 24-19 po uradnih urah

PREVOZI

vsake vrste blaga — krajevni, medkrajevni prevozi — zbiranje robe — preselitve s pohištvenimi vozovi v tu- in izozemstvo. Informacije brezplačno.

Naše organizacije

Združenje trgovcev v Ljubljani poziva vse svoje člane, ki so prejeli plačilne naloge od mestnega trošarinskega urada za naknadno plačilo trošarine, da se takoj javijo v pisarni Združenja trgovcev.

Združenje trgovcev v Ljubljani

ima telefonsko številko 44-36 in je vpisano v novem imeniku pod »Gremij trgovcev«.

Izpremembra uredbe o kmet-skih dolgovih

Ministrski svet je sprejel uredbo o izpremembah uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov. Kmetijski minister Stanković je novinarjem o izpremembah uredbe izjavil med drugim naslednje: Izvajanje sedanje uredbe je pokazalo potrebo nekih izprememb uredbe. Najvažnejše je določilo iz čl. 14., da imajo zainteresirane stranke pravico pritožbe na okrožno sodišče glede potrdil o tem, da je dolžnik kmetovalec. Oblasti so pri izdajanju teh potrdil postopale zelo neenako. S pritožbami naj se sedaj daje sodiščem možnost, da unificirajo postopek.

Pravica zahteva nadalje, da more porok izterjati od glavnega dolžnika toliko, kolikor je zanj plačal. Dosedaj se je smatral tak porok kot zasebni upnik in je mogel izterjati največ 50%, čeprav je sam plačal 100%. Nadalje je bilo potrebno, da se nudi našim optantom večja zaščita. Njim je sedaj priznana, da so v smislu uredbe kmetovalci brez ozira na njih glavni poklic.

boste strme ugotovili, da je velika večina naših umetnikov po rodu ali pa vsaj v zvezi z Loškim gospostvom.

Samo dobre gospodarske razmere so plodna tla za cvetenje umetnosti. O, nikakor ni naključje, da kipi treh gospodarstvenikov varujejo Narodno galerijo: Hribar, Kollmann, Vodnik. In tako tudi ni naključje, da je historično razstavo slovenskega slikarstva v Tehniški srednji šoli omogočil Ljubljanski velesejem, ki je sam priredil dolgo vrsto največjih slovenskih kulturnih razstav, kakršnih bi drugače prav gotovo ne imeli. Naključje tudi niso skladi in podpore Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, niti bogate podpore in zavodi mestne občine ljubljanske, kjer odločajo gospodarski krogi. Zato pa tudi ni naključje, da je najodličnejšo razstavo, sedanjo razstavo del bratov Janeza in Jurija Šubica oživil in naš najodličnejši gospodarstvenik dr. Fran Windig-sner!

Uspeh obeh bratov pa sloni tudi na nacionalizmu in na so-dejovanju inteligenčnih krogov

z umetnikoma, ki povsod kažeta svojo slovensko zavest.

Tudi ta razstava je spet neovrgljiv dokaz, kako neupravičeni so še do neslanosti pretirani očitki, da je umetnost pri nas zapuščena, izstradana sirota. Po večini stanovanj više originali, trgovci in krošnjari s starimi in modernimi pravimi ali lažnimi umetninami delajo drug drugemu že napoto, v vsakem drugem izloženem oknu plavajo izvirni angelci in blagoslavlajo stari svetniki ter se razkazujejo najraznovrstnejše starine in moderne umetnine vseh tehnik, da je že res vsega tega prej preveč kakor premalo, ne da bi omenjali še članke, razprave in reprodukcije po časnikih in časopisih ter nedosegljivo krasotne izdaje biografij, monografij in revij. Z naštevanjem se nismo pri kraju.

Toda navzlic temu splošnemu navdušenju za staro in novo umetnost, ki gotovo kolikor toliko priča tudi o olajšanju gospodarske krize, je bil pa za sedanjo razstavo predvsem potreben še en sila važen pogoj.

Pred kratkim, ko se je umetnost odvracala od prirode in hkrati tudi od znanja, bi bila

razstava Janeza in Jurija Šubica, najmarljivejših pomočnikov v delavnici obrtnika Stefana, skoraj nemogoča. Mož s tradicijo trdega dela in znanja v krvi in kosteh bi bil tudi svoja najljubša sinova, ko bi s preziranjem prirode poskusila prikriti in prekrstiti svoje neznanje in lenobo, pri priči brcnil čez prag in mati Ana bi še pokazala za njima, čeprav s solzami v očeh. Pozneje je pa mati Slovenija morala plačati marsikatero mašo za svoje zapeljane talente.

Razstava je zato tudi znamenje, da smo preboleli tavanje za tujimi poskusi in smo z drugimi narodi stopili spet na pot prepričanja, da brez znanja slikarske obrti, kiparskega ali zidarskega rokodelstva in brez spoštovanja prirode ni mogoča likovna umetnost.

Ker pa nismo spoštovali teh vodil, je bila na krivem potu tudi naša umetnostna politika. Učencem vseh strok dajemo podpore, da se izučijo, in jih obdarujemo, ko nam prinese lepe zvezke in izdelke. Nikdar še nismo teh šolskih zvezkov ali izdelkov in poskusov vajencev kupovali za muzeje mojstrov.

Edino pri umetniških vajencih še vedno to delamo, ko bi moral nakup za javne zbirke veljati za visoko odlikovanje mojstrov!

Dela Janeza in Jurija Šubica občudujemo, ker vidimo v njih mnogo dela in znanja, ker slutimo mnogo talenta in genija ter čutimo mnogo lepote in prave umetnosti.

Čeprav na tej razstavi ni njihovih največjih del, ki sta si z njimi v tujini priborila priznanje kljub temu, da sta prva poudarjala svojo slovensko zavest, in čeprav je zlasti med cerkvenimi njunimi deli tudi več slik, ki so bile izdelane za domačo delavnico, kakor na tekočem traku, da sta jih samo skicirala, seveda po željah naročnikov, naposled pa samo dopolnila in signirala. Vendar mora ta razstava tudi kritičnega tučja prepričati, da sta bila brata Janez in Jurij Šubici prava umetnika v najboljšem pomenu te že tako splošene, obledele in zlorabljene besede.

Za nas je pa razstava vsestransko impozantna in tako važna, da se ne sme več šteti med kulturne Slovence, ki je ne obišče. Dežela bo namesto zaprašenih in sajastih plahit, ki jih

je poslala, dobila v kratkem vrnjene svetle bisere, ki bo njih luč spet ogrela srce naroda. Slavna dvorana Narodnega doma, nekdanj tako vajena razkošja in pompa, je skoraj prepolna v vsej svežini in z največjo skrbjo obnovljenih oltarnih slik, da bogatejša ni bila nikdar in dolgo spet ne bo. Jakopičev paviljon pa hrani dragocene zaklade slovenskih domov, ki se bodo vedno ponasali, da so bili naročniki nesmrtnih Janeza in Jurija Šubica.

Od nikoder ni posebnih vlačkov, ki smo jih pozdravljali na prvih slovenskih umetnostnih razstavah, in slabo je znamenje, da celo nekatere ljubljanske šole še vedno odlašajo z obiskom. Štajerskim dijakom ni bilo predač! Če bi izdali, koliko je bilo treba truda in stroškov, koliko požrtvovalnosti in nesebičnega idealizma je v razstavi, bi bilo sram vsakogar, ki se prirediteljem ne zahvali vsaj z obiskom, saj je vendar polovična vožnja in tudi že znižana vstopnina.

Prirediteljem smo dolžni veliko hvaležnost, ker so nam pripravili tako velik praznik lepote. Oznanja nam boljše in lažje čase.

Ante Gaber

**Srečno in veselo
Novo leto**

**želimo vsem našim
cenjenim odjemalcem**

Persil Celje

družba z o. z.

Pogled na preteklo leto

Več črnih kakor pa svetlih točk

Že v lanskem pregledu o preteklem letu smo morali konstatirati, da je vse tako zelo poudarjeno gospodarsko zboljšanje po svetu nastalo predvsem zaradi večje zunanje-politične napetosti po svetu, t. j. zaradi oboroževanja, ne pa zaradi resničnega zboljšanja gospodarske konjunktura.

V l. 1937. je bilo to še zlasti vidno. L. 1936. začeta konjunktura se ni le ustavila, temveč se je mestoma gospodarsko stanje celo poslabšalo, pa čeprav ni politična napetost popustila, temveč se celo poostrihla, kakor dokazuje nova vojna na Daljnem vzhodu in pa napeti položaj v Sredozemskem morju. V tem oziru so tudi zelo značilne vedno bolj pogostne debate, če je nevarnost, da doživimo znova gospodarsko krizo kakor l. 1929. Črni dnevi na borzah v New Yorku, Pragi, Parizu so to tudi že napovedovali, še bolj pa padec cen za surovine, ki so ga zabeležili listi več kot enkrat. To smo živo občutili tudi v Jugoslaviji, kar so morali zlasti konstatirati naši izvozniki.

Prenehalo pa tudi ni še avtarkično stremljenje v posameznih državah in zato so v glavnem ostale v veljavi vse dosedanje izvozne omejitve. Vendar pa je tu postal položaj nekoliko bolj ugoden, ker se je vsaj z dvostranskimi pogodbami skušal olajšati izvoz.

Tudi naša država je v tem pogledu dosegla znatne uspehe, kar dokazujejo številne trgovinske pogodbe, ki jih je sklenila z drugimi državami. Sploh je treba odkrito priznati, da je bila v preteklem letu ena naših najbolj aktivnih postavk zunanja politika, ki more res poročati o znatnih uspehih. Na zunanaj so te uspehe številni obiski Beograda po tujih diplomatih in državnih se vidno poudarili. S posebnim zadoščenjem omenjamo tu prijateljski pakt z Bolgarsko, s katero se je zlasti proti koncu leta povečala tudi zunanja trgovina. Posebno za naše kraje pa je pomembno, da je bila sklenjena po doli sankcij nova pogodba z Italijo, ki nam je odprla italijanski trg.

Pri vsej aktivnosti zunanje politike pa vendarle nismo dosegli v gospodarskih odnosih z drugimi državami vseh onih uspehov, ki bi jih mogli. Tako je n. pr. bila naša udeležba na pariški svetovni razstavi zamujena prilika, da bi zainteresirali tuj svet za naše proizvode. Da nismo dosegli večjih uspehov je krivda tudi v tem, ker se vedno nimamo pri trgovinskih pogajanjih praktični gospodarski ljudje soodločujoče besede,

Zato nam tudi reorganizacija Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine ni prinesla pričakovanih rezultatov. Posebno neuspešna pa je bila letošnja izvozna trgovina s sadjem, čeprav bi se mogel ta neuspeh zelo zmanjšati.

Mnogo smo čuli v lanskem letu besed o zboljšanju našega domačega gospodarstva. Priznati treba, da te besede niso niti čisto neupravičene. Tako so se državni dohodki stalno večali, da je imel finančni minister pogum, da je povišal državni proračun za 1270 milijonov din. Dvignili so se tudi prav znatno tečaj državnih papirjev, boni finančnega ministrstva so se za-

radi preobilice denarja zlahka plasirali, narasle so vloge v drž. priv. zavodih, trgovinska bilanca je postala visoko aktivna in tudi število podjetij je naraslo. Agrarne pokrajine so dosegle zaradi zboljšanja cen nov napredek, da je za mnoge pokrajine beseda o zboljšanju gospodarskega stanja popolnoma upravičena.

Ne pa tudi za Slovenijo! Likvidacija kmetijskih dolgov, ki je bila za druge pokrajine morda dobrota, je slovensko denarništvo težko zadela. Povišek cen ni bil za Slovenijo dobiček, ker je šel ta povešek v prav znatni meri kot agrarno pasivni deželi na njen račun. To je Slovenijo tem bolj občutno zadelo, ker je padel zaradi slabe letine l. 1936. njen narodni dohodek za pol milijarde din. Poleg tega pa so bile lani zvišane številne takse, uvedene nove drž. trošarine, povišan inšeratni davek, zvišane pa zaradi prevalitve vzdrževanja ljudskih šol na banovine tudi banovinske doklade in davščine.

Kljub tem poviškom pa se niso hkrati povečala tudi javna dela v Sloveniji ter je bila tudi tu Slovenija prikrajšana.

To je Slovenija tem bolj občutila, ker je njeno denarništvo skoraj čisto na tleh, a doživelo lani še nove udarce. Med temi je zlasti treba omeniti določbo glede denarja bratovskih skladnic, od katerega je bilo v Sloveniji naloženega 26 milijonov dinarjev. Zahteva, da se vrne puplini denar Sloveniji, pa je ostala še nerešena. Pomoč slovenskemu denarništvu je slej ko

prej ena prvih nujnosti in šele po tej pomoči bo mogoče govoriti o zboljšanju gospodarskega stanja v Sloveniji.

Kakor se ni rešilo vprašanje slovenskega denarništva, tako so ostala nerešena še vsa druga vprašanja iz prejšnjih let, kakor cestna, železniška, tujsko prometna in kulturna vprašanja.

Moremo zato reči, da se razmere v Sloveniji niso zboljšale v zadovoljivi meri in da pavperizacija dežele ni zaustavljena, čeprav seveda tudi ne tajimo, da je bilo tudi nekaj svetlih točk, čeprav le z majhnim sijajem.

Od teh svetlejših točk in razveseljivih dogodkov bi zlasti navedli naslednje. Vnovič je dokazal svoj veliki pomen ljubljanski velesejem, jeseni pa je razstava slovenskega novinarstva znova krepko izpričala našo visoko kulturno stopnjo. Mariborski teden je znova dokazal živo delavnost naše severne meje, številne obrtne razstave pa visoko kvaliteto našega obrta. Tudi ustanovitev Kmetijske zbornice moramo zaznamovati kot pomemben plus. Zgraditev prve avtomobilske ceste od St. Vida do Jeprce ter popravilo ceste iz St. Ilje v Maribor so vsaj rahel dokaz, da le ni cestno vprašanje popolnoma zamemljivo. Na spopolnitev železniškega omrežja pa spominja le progla St. Janž-Sevnica, ki pa še vedno ni dograjena.

Posebej moramo omeniti še tik pred koncem leta izvršeno ustanovitev slovenske Akademi-

je znanosti in umetnosti. Nekaj se je le doseglo, toda mnogo premalo z ozirom na tempo napredka v drugih državah in tudi v drugih pokrajinah. Tako je bila tudi gradbena delavnost nezadostna.

Najmanj pa se morejo pohvaliti s preteklim letom trgovci in gospodarski sloji. Dobili smo sicer lepo število novih zakonov in uredb, toda položaj gospodarskih stanov se zaradi njih ni zboljšal, temveč deloma celo poslabšal. To velja zlasti za združni zakon, likvidacijo kmetijskih dolgov itd.

Najtežje pa je to, kar smo že omenili, da so ostala najvažnejša vprašanja nerešena. Karteli, krošnjarstvo, privilegiji konsumov in ind. prodajalnic, sušmarstvo, odstop deviz izvoznikov po nižjem tečaju, veleblagovnice, itd., vse to je ostalo nerešeno.

Trgovci še posebej so doživeli v preteklem letu veliki boj zaradi veleblagovnic ter se kljub najbolj energičnim protestom njih zahteve niso upoštevale v zadovoljivi meri. Vendar pa je imel ta boj tudi dobre posledice, ker ni le dvignil stanovske zavesti trgovstva, temveč tudi dokazal popolno solidarnost jugoslovanskega trgovstva. V tem vidimo tudi najbolj razveseljiv znak za bodočnost in trdno smo prepričani, da bo veliki vsedržavni kongres trgovstva v Ljubljani to naše upanje tudi v celoti potrdil.

V znaku težkih borb je bilo preteklo leto za slovensko trgovstvo, a te borbe so utrdile njegovo zavest in zato gledamo kljub vsem temnim točkam preteklega leta z zaupanjem v bodočnost.

izvežbani človek, naj bi se dognalo v naši domači literaturi, ko bo brez dvoma zanimalo vse s tako knjigo pridobljene prijatelje in graditelje naše bodočnosti. Zato pa še tem bolj odločno priporočamo knjigo vsakomur, da si jo kupi in da jo res prebere.

Oprema knjige s slikami vred in papir in tisk so odlični, da je res ta knjiga najlepše slovensko novoletno darilo najbližjim prijateljem.

Zunanja trgovina

Trgovinska pogodba z Grčijo je bila zopet podaljšana za tri mesece, to je do konca marca.

Prizad bo povečal svojo delniško glavnico od 30 na 50 milijonov din.

Carinski dohodki so znašali v drugi dekadi decembra 29,2 milijona dinarjev, za 0,8 milijona ali za 2,9 % več kakor v istem času lani.

Naša vlada je naročila iz znane bolgarske rudnika Pernik 1500 vagonov premoga, ki ga bo plačala po kliringu. Baje namerava naša železniška uprava naročiti na Bolgarskem še 3000 vagonov premoga.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je odprl svojo ekspozituro na Sušaku. Ta je zlasti namenjena izvozu naše živine v Italijo.

V novembru smo izvozili 98.974 ton lesa v vrednosti 96,7 milijona dinarjev. Največ lesa smo izvozili v Italijo, namreč 35.539 ton v vrednosti 27,6 milijona din. Na drugem mestu je Anglija s 16.242 tonami v vrednosti 19 milijonov din, na tretjem pa Nemčija z 10.874 tonami v vrednosti 15,8 milijona din. V Madžarsko smo izvozili lesa za 5,8, v Argentino za 4,0, v Grčijo za 4,4, v vse druge države pa za 19,3 milijona din.

Dočim se je letos v Evropi proizvodnja sladkorne repe povečala, se je v Jugoslaviji znižala za 57%, na 31.800 ton.

Romunija je izvozila dosedaj 54.000 vagonov pšenice ter ji je ostalo za izvoz še 66.000 vagonov.

Italija je uvozila od 1. I. 1937 pa do konca septembra blaga za 12'33 milijarde lir, izvozila pa samo za 7'09 milijarde lir. Italijanska trgovinska bilanca je torej pasivna za 5,2 milijarde lir.

Nova trgovinska pogodba med Avstrijo in Bolgarsko je bila podpisana in stopi že 1. januarja 1938 v veljavo.

Nemško-ruska trgovinska pogodba, ki poteče koncem letošnjega leta, je bila sedaj začasno podaljšana. Takoj ko dobi ruska delegacija v Berlinu potrebna navodila iz Moskve, se začne trgovinska pogajanja med Nemčijo in Rusijo.

Francija je povišala carino za umetno svilo, pozamerije, krojaški pribor, nogavice in rokavice za 20 %. Povišane carine so že stopile v veljavo.

Madžarsko kmetijsko ministrstvo je zaradi slinavke in parkljevke, ki sta se zlasti pojavile v mohaškem in okoliškem okraju, prepovedalo vsak uvoz in prevoz živine skozi Madžarsko.

Brazilsko ministrstvo mornarice je podpisalo s tremi velikimi britanskimi ladjedelnicami pogodbo o gradnji 6 velikih rušilcev ter o dobavi raznega vojnega materiala.

Znamenita knjiga

**Karel Čapek: Pogovori s T. G. Masarykom
v slovenščini***

Tik pred koncem leta smo dobili tudi Slovenci zlato knjigo pogovorov češkoslovaškega predsednika Osvoboditelja, ki jih je dovolil enemu vodilnih domačih časnikovarjev, Karlu Čapku. Knjiga bi se smela imenovati pogovori o vsem, ker je dejanski vodnik v življenje in demokracijo. Da bo ta odlika ostala kot vrednost knjige še dolgo neoporečna, so ugotovili češki in slovaški kritiki z vso pravico in le v našo največjo korist bo, če se je pridno poslužimo vsi Slovenci in ostali Slovani, da ne govorimo posebej o malih narodih, za katere je prava življenjska filozofska razprava.

V slovenski izdaji obsegajo Pogovori vse tri knjige, ki so izšle na Češkem zaporedno. Kljub temu pa, da ima prevod tudi precej lepih fotografskih posnetkov iz predsednikovega življenja, je slovenska knjiga neprimerno cenejša, kar je prav, in gre založbi vsa pohvala. Njeno dejanje bomo šteli med prava kulturna dejanja. Pogovori pa naj postanejo naša ljudska knjiga. Naj ne bo izobraženca, ki je ni prečital.

Vsebinsko je knjiga polna globoko-

* Karel Čapek: Pogovori s T. G. Masarykom. Str. 318. Prevedel J. Orožen. Založila in tiskarica Merkur v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Cena v platno vezani knjigi 80 din.

kih izpovedi in važnih misli. Razdeljena je po izvirnih naslovih na tri dele: Doba mladosti — Življenje in delo — Mišljenje in življenje. Pisana je v jasnem zgoščenem slogu in do skrajne možnosti poljudna, toda podložena z vso obsežno učenostjo kot prava novodobna umetnina življenjepisa. Kdor bi hotel oceniti Pogovore s teh vidikov, bo moral označiti ves spis kot vzorno vzgojno delo, kot navodilo državljanske občedloveske vzgoje, kot navodilo za študij družbenih ved, filozofije in kulture same kot celote, pa tudi kot panoramo češkega in slovaškega sveta, vzeto z visoke točke priborjene svobode. Za nas utegne biti ta knjiga pravo odkritje. Marsikaj pa je v njej že kar našega, tako domače našega, da velja njena vsebina do sto odstotkov tudi za nas. Saj nam riše zgodovino približno prav tako po številu majhnega naroda, po zgodovini pa nič manj teptanega naroda, le etično dosti močnejšega njegovega brata.

V prvem delu Pogovorov obravnava pokojni predsednik v prostem pripovedovanju svojo zgodnjo in dijaško mladost, svoj podproletarski izvor, na katerega je prav tako ponosen — kakor na kraljevsko kri svoje žene in glavne sodelavke. Popis let let je kratak, prav kakor namenoma, kakršnega je hotel imeti Masaryk zaradi svoje skromnosti. Njegov boj za ob-

stanek pa se je pričel že v otroški dobi in le iz nje je razumljiv kot selfmademan, s katerim bi se od daleč mogel primerjati pri nas le njegov polrojak dr. Henrik Tuma. Nanj nas bo v drugem delu spomnilo tudi ime kirurga Billrotha na Dunaju kot rahla stična točka.

Svoje življenje in delo računa Masaryk v tej knjigi bolj slučajno šele od svoje naselitve v Pragi, kjer je sredi boja za duhovno svobodo Čehov služil kot univerzitetni profesor in zašel v politiko. Res pa je tu najbolj očito, kako globoko sta zvezana že z mladim Masarykom ves moderni kulturni razvoj prestolnice in obeh narodov ter ustanovitev države. Tu vidimo, s kakšno vero v napredek je jemal nase najtežje naloge in, kakor on pravi, s svojim optimizmom vedno uspeval. Po tem smemo menda res šteti njega med redko vrsto mož, ki jim zgodovina pravi »najsrečnejši človek«.

Jasnost v razumu tega modrijana je druga garancija, da mu je moral biti usojen popoln uspeh. To bo priznal vsak bralec in tudi vsak sociolog-strokovnjak, ko prebere zadnji, največji del te knjige, knjige napisane demokratom, politikom, kulturnim delavcem in — vladarjem. Urednik je to posrečeno nakazal že z naslovi, dodanimi vmesnim poglavjem in z vprašanji. Kar bo v spisu več kot zmore prebaviti naš duhovno ne-

**Obleke, klobuki,
perilo, pletenine i. t. d.**

velika izbira in
ugodne cene

**v konfekcijski trgovini
Jakob Lah, Maribor**

Denarstvo

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 22. decembra navaja te izpremembe (vse številke v milijonih din):
Podloga se je znižala za 32,4 na 1.705,09.

Devize izven podloge so se zmanjšale za 73,4 na 452,4.

Vsota kovanega denarja v niklju in srebru se je povečala za 5,1 na 378,9.

Posojila so se skupno povečala za 25,93 na 1.631,2, in sicer so se eskontna posojila povečala za 8,08 na 367,1, lombardna pa za 17,85 na 378,9.

Črna aktiva so se zmanjšala za 4,9 na 2.045,2.

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 16,13 na 5.577,5.

Obveze na pokaz so padle za 115,4 na 2.648,7. Narasle so državne terjatve za 4,12 na 22,7, vloge po tekočih računih so padle za 109,1 na 1.627,5, razni računi pa na 998,5.

Razna pasiva so se povečala za 8 na 361,2.

Skupno kritje se je zmanjšalo od 26,71% na 26,63%, samo zlato pa povečalo od 26,05 na 26,51%.

Obrestna mera je ostala neizpremenjena.

Po zadnjem izkazu avstrijske Narodne banke se je zlata podloga zmanjšala za 2,4 na 157,6 milijona šilingov. Obtok bankovcev pa se je povečal za 26 na 1.205 milijonov šilingov. Obveze na pokaz so se zmanjšale za 28,5 na 311,4 milijona šilingov. Odstotek kritja se je znižal od 33,4 na 33,25%.

Banca di Napoli je po otvoritvi svoje centrale v Tirani odprla še svojo podružnico v Draču. V kratkem pa bo odprla svoje podružnice še v vseh drugih večjih albanskih krajih.

Francoski državni dolg je od 1. septembra 1936 do 1. septembra 1937 narasel od 360 na 384 milijard frankov. Notranji dolg se je povečal za 26,9, zunanji pa se zmanjšal za 2,9 milijarde frankov. Predvsem so se povečala posojila pri Francoski banki (za 15 milijard) ter emisije novih posojil.

Efektiva borza v New Yorku je imela zopet svoj črni dan. Sedaj je bil to črni ponedeljek. Padec tečajev je nastal zaradi glasov, da namerava Roosevelt izdati drakonične predpise proti velikim industrijskim podjetjem, da zlomi odpor velekapitala proti svoji politiki. Značilno je, da so ostali edino tečaj japonskih papirjev neizpremenjeni, kar dokazuje, da računajo ameriški borzljanci že s popolno likvidacijo ameriško-japonskega konflikta.

Erman & Arhar

Tovarna in skladišča tik zadnje tramvajske postaje v Št. Vidu. Telefon Št. Vid 16

**OGLEJTE SI NAŠO STALNO
RAZSTAVO V NOVIH, NAJMODERNEJE UREJENIH PROSTORIH.
PREPRIČAJTE SE O KVALITETI
NAŠIH JEDILNIC, SPALNIC,
GOSPOSKIH SOB, KUHINJ I. T. D.**

Fr. Zelenik:

Po inventuri

Zmotil si se, prijatelj, mi poročete, saj inventure še nismo naredili in jo šele delamo ali celo še nismo začeli z njo. Počakati bi moral s svojim člankom, da bi prišel na dan po inventurah. Toda jaz sem nalašč napisal članek, ki velja za po inventuri, da pride na svetlo pred inventuro. Zakaj, presodite sami iz vsebine.

Inventuro bi moral napraviti vsaj enkrat na leto vsak trgovec, od največjega do najmanjšega. Z inventuro se namreč ugotovi, kaj in kako je s trgovino, z inventuro se najde marsikaj, kar bi se drugače ne našlo. Najdejo se ostanki blaga, predmeti, ki se morajo spraviti takoj v promet, v denar, pa bodisi po nižji ceni ali v izgubo. Ugotovijo se nedostatkli itd. Inventura je pregled vsega premoženja. Inventura povzroča sicer precej sitnega dela. Ko se je popisala zaloga, ali ko v trgovini in v skladišču osebje popisuje zalogo, se loti knjigovodja terjatev in dolgov. Pregledati je vse poštve v knjigi odjemalcev (straca, salda-konti). Napravi se spisek terjatev pri odjemalcih in dolgov dobaviteljem. Toda ne ugotavlja se samo saldo in ne napravi se samo spisek, temveč pri tej priliki se ugotovi tudi, kakšna je bila zveza s posameznim odjemalcem. Posebno se bo zanimala trgovina na debelo,

pa je poslala drugega zastopnika na delo, kateri je imel mnogo truda, da je zopet uvedel svojo firmo. Nemaren zastopnik more povzročiti občutno škodo zastopani firmi.

Trgovec na drobno bo temeljito pregledal svojo straco. Ko izpisuje in zapisuje dolžne zneske svojih odjemalcev oz. večjih kupovalcev, si zabeleži tiste svoje odjemalke, mlade in stare, sladke in ljubke, pa tudi take brez teh lastnosti, ki ne prihajajo več redno v trgovino ali ki manj kupujejo kot prej itd. Potrudil se bo, da ugotovi vzrok, zakaj kupuje manj kot prej ali sploh ne. Dobro bo, če stranko pismeno opozori na svojo trgovino in preši za nadaljnji obisk. Če je pa osebno dobro poznan s stranko, bo najbrže osebno bolje opravil. Vsaka stranka je denar, del glavnice.

Posebno je paziti na take odjemalce, ki ne naročajo po potniku, temveč naravnost od časa do časa, po potrebi. Če izostanejo naročbe takega odjemalca, se mora ugotoviti vzrok izostanka.

Ako imamo odjemalce, ki redno naročajo, n. pr. vsak drugi mesec, bo le v našo korist, če malo pred časom naročbe opozorimo odjemalca na bližnjo potrebo. Ako lepo sestavljenemu pismu priložimo naročilnico, ovitek itd., nikakor ne bo v škodo.

Ako imamo odjemalce, ki sicer redno naročajo, ali bolj počasi plačujejo, ali plačajo le na opomin, tedaj moramo zopet ugotoviti z informacijami, v kakšnem premo-

ženjskem položaju je odjemalec. Ugotoviti je treba vzrok počasnosti v plačevanju. Počasno ali neredno plačevanje še ni dokaz, da odjemalec ni vreden kredita. Imamo trgovce, ki imajo že tako bolezen, da ne plačajo zlepa, čeravno bi lahko redno plačevali. Drugi plačujejo bolj počasi, ker imajo bolj malo glavnice, so pa pošteni, imajo dobro trgovino z odjemalci, ki jemljejo blago na dolge roke. So pa tudi odjemalci, katerim je nevarno kreditirati. Take je bolje prepustiti prej ko slej konkurenci, če hoče.

Dobro nam služi v presoji odjemalcev statistični pregled. Napravimo si alfabetični seznam odjemalcev in vsako leto pripišemo imenu odjemalca, koliko je v preteklem letu vzel. Recimo, da je vzel leta 1936 za din 70.000—blaga, v letu 1937 pa za dinarjev 100.000—, tedaj smo lahko veseli tega odjemalca. Ako pa je v drugem letu vzel samo za din 30.000, tedaj pa moramo ugotoviti, zakaj je vzel manj.

Reklama, prodajalec, zastopniki in knjigovodstvo morajo delati složno in tako, da ne bo potrebno ugotavljati vzroke nazadovanja, temveč se bo ugotavljal le napredek. Vsi ti činitelji pa naj že v poslovnem letu skrbijo za neprekinjeno in živahno zvezo z odjemalci.

Opisal sem dela, ki jih moremo in moramo izvršiti v prvi vrsti po inventuri. Ni pa v vašo škodo, če sem vas opozoril pred inventuro.

Trgovina Kanade z Daljnim vzhodom

Kanada je izmed vseh angleških dominionov najbližji Daljnemu vzhodu in ima z njim najživahnejše stike, oskrbuje pa tudi vse naraščajoče nove industrije v teh deželah s cinkom, svincom, nikljem in drugimi kovinami. Najvažnejša je seveda njena trgovina z Japonsko, zlasti zaradi kovin, lesa in pšenice. Pravkar poročajo, da je Japonska po zastopniku industrijskega koncerna nakupila v Kanadi za 800 tisoč funtov aluminija, niklja in kroma s kratkimi termimi, ker potrebuje te kovine vojna industrija. Japonska bo potrebovala za svojo lahko industrijo po načrtu letno 40 tisoč ton aluminija, ima ga pa sama komaj 14 tisoč ton. Leta 1936 je izvozila Kanada v Japonsko blaga za vrednost 4,5 milijona funtov, kupila pa od nje svile, igrače, glinastih izdelkov in modnega blaga za 0,9 milijona, tako da je bila proti njej aktivna za 3,6 milijona.

Dosti manjša je kanadska trgovina s Kitajsko, od katere je uvo-

zila za 0,75, izvozila tja za 0,95. Iz Kitajske dobiva Kanada precej rastlinskega olja, svile in živalskih izdelkov, prodaja pa industrijske izdelke in les. Če bo mogla Kitajska normalno razviti svojo industrijo, postane še bolj važen odjemalec.

Velik pomen za Kanado ima stara zamenjava blaga med severnimi in tropskimi deželami. Nekoč je bil posebno velik promet z dišavami, začimbami, svilo in dragimi kamni, kar se je menjavalo za volno in kovine. Ker so postali zdaj tudi dražji pridelki kakor čaj, poper in podobno vsakdanja potrebščina množic, je ta promet zelo narasel. Zaradi svojega visokega življenjskega standarda je Kanada dober odjemalec za vse tropske pridelke, ki jih dobiva zlasti iz Singapura in bližnjih otokov. Lani je kupila v Malajski samo gumija za 1,5 milijona funtov, razen tega pa velike množine ananasa, palmovega olja in kositra. Od 1. 1935. je uvoz narasel od 0,66 na 2,0 mi-

lijona funtov. Izvoz v Singapore pa po vrednosti komaj preseže četrt milijona funtov. Sestoji seveda iz motornih vozil in potrebščin.

Pasivna je za Kanado tudi trgovina z Indijo. Ta je lani uvozila v Kanado blaga za 4,9, kupila pa od nje le za 1,6 milijona funtov motornih vozil.

Iz teh števil je razvidno, da z dvigom bogastva v Kanadi postaja ta dežela vedno večji odjemalec skrajnega Vzhoda in zahteva od Azije vedno več surovin ter luksuznih izdelkov, daje pa svojih industrijskih izdelkov. Pomen te zamenjave privlačuje ljudi v Kanado. Ugodne so seveda kratke prometne poti iz Kanade na Daljni vzhod. Čez Tihi ocean traja vožnja samo dvajset dni. Promet oskrbuje Kanadska tihomorska parobrodna družba s petimi luksuznimi parniki po 20 do 30 tisoč ton in s presledkom 14 dni. Najvažnejša je proga iz Vancouverja čez Honolulu in Japonsko v Šangaj ter v Honkong in Manilo. Potniški parniki prevažajo razen potnikov in težjega blaga zaradi svoje hitrosti tudi sveže sadje in zelenjavo ter modno blago.

**Srečno Novo leto 1938
želi vsem cenjenim
odjemalcem
veletrgovina usnjenih
in gumijastih čevljev
na debelo
ALEKSANDER OBLAT
Ljubljana, Sv. Petra cesta 13
Tel. 24-35**

Iz združnega registra

Vpisala se je zadruga: Kmetijska zadruga v Kočevju ali Landwirtschaftliche Genossenschaft v Kočevju.

Izbrišejo se naslednje zadruge: Zadruga za rejo toplokrvnih konj v likvidaciji Brežice, Pašniška in gozdna zadruga, Čepelje, »Zasavska koč« v Litiji v likvidaciji, Pašniška in gozdna zadruga, Mozelj, Tiskarna Panonija v Murski Soboti, zaradi končanega konkurza, Električna zadruga v Selnici ob Savi, Mlekarska zadruga Trebelno in Mlekarska zadruga na Visokem.

Konkurzi - poravnave

Odpravlja se konkurz o premoženju družbe Ivan Zabret in sinova v Bobovlju pri Kranju, ker se je sklenila prisilna poravnava.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju Vidmarja Alojza, trgovca v Selnici ob Dravi. Poravnalni sodnik dr. Lešnik, poravnalni upravitelj odvetnik dr. Pichler v Mariboru. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Mariboru dne 7. februarja ob pol devetih. Rok za oglasitev do vključno 31. januarja.

Potrjuje se prisilna poravnava, ki jo je sklenil trgovec Ferdinand Dragar, Hrastnik, s svojimi upniki. Plača 40% kvoto v 10 enakih mesečnih obrokih, od katerih zapade prvi 60 dni po potrditvi poravnave.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 29. decembra objavlja: Pravilnik o višini, načinu izterjevanja in kontroli pri pobiranju banovinske trošarine na vino in žganje — Izpremembe in dopolnitve v izvršilni odredbi k uredbi o organizaciji, učnem načrtu, strokovni naobrazbi učiteljev in uporabljanju učnih knjig na strokovnih nadaljevalnih šolah — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

**Vsak trgovec mora biti
naročnik „Trgovskega lista“.**

MALINOVEC SADNIŠKI KARMELADE BONBONI
VITAMIN LJUBLJANA
ODLIČNI IZDELKI ZA VAS!

A. Šarabon LJUBLJANA

UVOZ kolonijalne robe
Veletrgovina s specerijo
Veleprazarna za kavo
Mlini za dišave
Glavna zaloga rudniških vod

Brzojavni naslov:
ŠARABON LJUBLJANA
Telefon št. 26-66
Ustanovljeno leta 1886

kakšne so bile poslovne zveze s posameznimi odjemalci. Napravi se poseben seznam tistih odjemalcev, ki sploh niso kupovali ali le nezadostne količine. Takšni seznam se napravijo za vse posamezne okolišne zastopnike in se pošljejo vsakemu zastopniku v izjavo, zakaj v seznamu navedeni odjemalci ne kupujejo več ali le tako malo. Ako se ugotovi, da je zastopnik premalo obdeloval in obiskoval odjemalce, tedaj bo pač treba poskrbeti za to, da bodo redno obiskovani. Če zastopnik ni na mestu, tedaj bo pač moral napraviti prostor drugemu. Navedem primer iz prakse. Zastopnik je dobil zastopstvo odlično uvedene firme. Toda bil je komoden in nobel gospod, pa se mu ni zljubilo voziti se in obiskovati odjemalce, delali so zanj podzastopniki. Konkurenca pa ni bila ne lena in ne komodna, temveč je prav marljivo obiskovala odjemalce in si je seveda priborila polje. Prva firma je sčasoma uvidela, da ji bo njen komodni zastopnik zapravljal vse odjemalce,

PENSION PLANINKA

NA
JEZERSKEM

s krasnim razgledom, košatimi gozdnatimi sprehajališči
„Lega 900 metrov nad morjem“

Izvrstnim višinskim zrakom, elegantno opremljenimi sobami,
hladno in mrzlo vodo, najboljšo hrano in fino poslugi, ter
najnižjimi cenami za penzijo priporoča

Mirko ZAPLOTNIK, JEZERSKO

Srbsko, češko in nemško

Rudolf Dostal:

Židovski trgovci v stari Ljubljani

Slovenci smo edini slovanski narod, ki nima Židov, vsaj v večjem številu ne in ne naturaliziranih. Zgodovina nam pa poroča, da so bili v minulih stoletjih Židje tudi pri nas v Ljubljani kaj številno zastopani in so imeli v trgovini zelo važno vlogo.

Kdaj so prišli Židje v Ljubljano, ni znano. O tem nima noben zgodovinar natančnih in zanesljivih podatkov. Gotovo je le to, da so se naselili v našem mestu že davno pred cesarjem Maksimilijanom in so se kmalu po svojem prihodu polastili vse trgovine. Da je bilo to že v 13. stoletju, izvemo od Valvasorja. Leta 1213. so namreč Židje obnovili v Ljubljani staro sinagogo, mnogo krasnejšo nego je bila prej, ker so bili po svojih kupčijah z Benečani, Madžari in Hrvati neizmerno bogati. Nadalje nam Valvasor še poroča, da se je l. 1278. Friderik Lamberg prostovoljno oddalil, da bo plačal vse dolge svoje sorodnikov, ki bi jih imeli od njih terjati Židje v Ljubljani. Obenem je Valvasor tudi ponatisnil potrdilno listino o plačanih dolgovih.

Blizu nekdanjih vicedomskih mestnih vrat, v današnji Židovski ulici, oz. Židovski stezi so imeli ljubljanski Židje v začetku 13. stoletja svojo sinagogo ali molilnico, kar priča, da jih je bilo večje število. Ta sinagoga je bila — kakor stoji v ljubljanskem mestnem arhivu — še leta 1516. Kmalu potem pa je bila porušena, ker je cesar Maksimilijan že leto poprej za vselej izgnal Žide iz Ljubljane in dežele. Vendar pa se je ohranil spomin na Žide in njihovo sinagogo v Ljubljani do današnjih dni, ker se imenujeta po njih Židovska ulica in Židovska steza. Iz vsega tega se da sklepati, da so bili Židje nekdanj zelo važen in pomemben činitelj v našem mestu in trgovstvu. Rojeni trgovci so dobili v kratkem času vso trgovino v svoje roke. Bili so zelo varčni, podjetni in marljivi. Njihovo imetje je vidno raslo; z blagostanjem pa je rasta tudi napetost med Židi in kr-

ščanskimi meščani. Prijatelji si itak niso bili nikdar. Medsebojna mržnja se je opazovala tudi v tem, da so živeli strogo ločeni sami zase in se niso smeli družiti s kristjani. Vsak tak prestop se je kruto kaznoval.

Zgodovinar Dimitz nam o tem pripoveduje naslednje: Stroga odločenost preganjanega rodu se je vzdrževala tudi v Ljubljani. Spolno občevanje med kristjani in Židi je bilo pod strašno kaznijo strogo prepovedano. Židje so kaznovali za take prestopke svoje žene s tem, da so jim odrezali nosove, kristjani pa s smrtjo. Valvasor piše, da je nastal leta 1290. med meščani in Židi zaradi nekega izgubljenega otroka hud spopad, pri katerem je bilo mnogo Židov ubitih. Isti zgodovinar še piše, da je leta 1408. neki Žid posilil krščansko dekle. Po takratnih ostrih zakonih so Žida obglavili. Zopet je prišlo do javnega krvavega pretepa; mnogi so obležali ranjeni, trije Židje pa mrtvi. Taki dogodki, pa tudi zavist, razni predsodki in oduševstvo židovskih trgovcev, vse to je povzročilo, da so se ljubljanski meščani obrnili do svojega vladarja s prošnjo, da jih reši židovskih pijavk, če ni drugače, naj jih popolnoma iztrebi in izžene. Valvasor piše o tem tole: V letu 1496. so prijavile tri dežele, Stajerska, Koroška in Kranjska, cesarju Maksimilijanu na marsikatero pritožbo o Židih, češ da morajo kristjani od njih prenašati velika zasramovanja in zaničevanja, zlasti zaradi Najsvetejšega, da so Židje mnogo krščanskih otrok trpinčili, poklali, jim vzeli kri, razen tega mnogo kristjanov tako visoko zarubili, »s pismom in pečatom obremenili« ter ogoljufali, da so ti zabredli v veliko stisko in škodo. Prošili so torej, da naj bi se Židje odpravili iz dežele. — Nato je sledil cesarski odlok in ukaz (Ein kaiserlich-Landsfürstliches Decret u. Befehl), da se morajo vsi Židje brez obotavljanja s spremstvom spraviti iz dežele in se ne smejo nikdar več v njej naseliti. Določili

so posebne komisarje, katerim naj Židje izkažejo svoja dolžna pisma, da jim bodo odplačevali kristjani-dolžniki po določenih razmerah in načinih. Obenem je bilo tudi določeno, da mora dežela plačati cesarju za iztiranje Židov 4000 tolarjev.

Zal se je ta najstarejša, izгона Židov se tičoča svoboščina ljubljanskega mesta, izgubila ob silnem potresu, ki je leta 1511. porušil staro deželno palačo v Ljubljani, kjer se je hranila ta važna listina in je veljala naše takratne meščane celih 4000 tolarjev. Cesarjev ukaz pa se ni niti izvršil, vsaj do leta 1510. ne. Na ponovne pritožbe ljubljanskih meščanov je dobilo mesto privilegij, ki se hrani v mestnem arhivu in se glasi:

»Mi, Maksimilijan, po božji milosti izvoljeni rimski cesar in vedni razširjevalec države itd. pošiljamo svoj milostni in dobrohotni pozdrav svojemu plemenitemu, dragemu in zvestemu Ivanu pl. Turjaškemu, gospodu na Šumbergu, svojemu svetovalcu kakor tudi vsakemu izmed poznejših deželnih glavarjev kranjskih. Ker se Židje v našem mestu Ljubljani pečajo z raznimi trgovskimi posli ter s tem kristjane in zlasti naše ljubljanske meščane občutno prikrajšujejo v njihovih poslih in zaslužkih, ne kaže, da bi se to še nadalje mirno trpelo. Zato naročamo z vso resnostjo, da prepoveste Židom v Ljubljani vsakršno trgovino in jo odpravite ter zabranite za vse večne čase. In katerega Žida zalotite, da bi se še nadalje pečal s kakim obrtom ali trgovino, konfiscirajte in vzemite mu vse blago in ga izročite meni kot globo. S tem boste najbolj vestno izpolnili mojo zapoved.

Dano v našem mestu Oudenarde v Flandriji, dne 4. avgusta 1513, v 28. letu našega rimskega cesarovanja ter v 24. ogrskega kraljevanja.

Židom je bilo s tem prepovedano, baviti se s trgovino, pač pa so smeli prihajati na letne sejme v Ljubljano. V takih primerih so stanovali po večini v Gradišču, v spodnjem delu današnje Simon Gregorčičeve ulice in v bližnji okolici, kjer so imeli za vsak sejem že pripravljena stanovanja. Kuhali so si sami z lastno posodo in sploh živeli tako skromno in varčno, da so se ljubljanski meščani kar čudili.

V 5. Mojzesovi knjigi stoji zapisano: »Ne odiraj svojega brata.« Židje so sklepali iz tega stavka ter po svoje tolmačili, da oduševstvo ni prepovedano, le svojega t. j. židovskega brata se ne sme odirati. To svojo, gotovo precej samovoljno razlago so celo povzdignili za za-

poved, ki je bila sveta tudi ljubljanskim Židom, zakaj pritožba za pritožbo je romala do vladarja. Končno, 1. januarja 1515, so dobili ljubljanski meščani nov privilegij, s katerim je bilo Židom za vse večne čase prepovedano prebivati in se naseljevati v Ljubljani in deželi. S tem privilegijem je bil zadan smrtni udarec vsem pri nas živečim Židom. Ljubljanski meščani so se oddahnili, ker so se končno vendar srečno znebili in rešili oduševskih priseljencev in tujcev. Opirajoč se na svoj privilegij so takoj zapodili Žide iz Ljubljane in dežele.

Dolgo časa nato niso imeli ljubljanski meščani Židov v svoji sredi. Leta 1780. pa je zasedel habsburški prestol prosvetljeni in tolerantni cesar Jožef II. Brez predsodkov prejšnjih stoletij je pripoznal tudi Židom nekaj človeških pravic in državljanske svobode. Deželni stanovni kranjski in ljubljanski meščani so se silno vznemirili. Cesar pa je izdal 20. oktobra 1781 dekret, s katerim je naznanil, da smejo Židje prebivati le v onih krajih, kjer so bili že od nekdaj naseljeni. To pojasnilo z najvišjega mesta je potolažilo razburjene duhove, Židje niso torej več smeli nazaj v Ljubljano.

Prišla je velika napoleonska doba in dne 30. novembra 1809 je postala Ljubljana glavno mesto ilirskih provinc. Takrat se je zgodilo, da se je naselil v Ljubljani prvi Žid, potem ko je preteklo že skoro 300 let, odkar so bili pogladi zadnjega Žida iz mesta. Priseljenci Židje bil Abraham Heimann, doma iz Memelsdorfa na Bavarskem. Kot dobavitelj francoske armade je prišel iz Toulona najprej na Dunaj, odtam pa s svojim nečakom Mojzesom Heimannom v Ljubljano. Ljubljanski trgovci so seveda zelo pisano pogledali vsiljivca in se dogovorili, da mu nobeden ne bo dal prostora za prodajalno. Abraham je iskal in stikal po mestu, toda nihče ni bil pri volji vzeti Žida pod streho. V tej stiski se je Žid obrnil na francoske oblasti. In res, takratni vojni intendant grof Fargues je kratkomalo ukazal ljubljanskemu měru, naj ukrene potrebno, da bo dobil Abraham Heimann v najem prodajalno v hiši št. 268 v Špitalski ulici, na mestu sedanje Ravniharjeve hiše, ki je bila baš tedaj prazna. In zgoditi se je moralo tako, kakor je bil ukazal velmožni gospod intendant. Abraham Heimann je odprl meseca marca 1810 v tej hiši svojo trgovino in menjalnico, ker je baš takrat ilirski guverner maršal Marmont razveljavil avstrijske bankovce. Pod francosko vlado so se omehčala tudi trdovratna srca ljubljanskih meščanov, da se je Abrahamu Heimannu posrečilo kupiti hišo št. 277 v Špitalski ulici, kjer je z nečakom Mojzesom pričel trgovino in banko s firmo »Brata Heimann«. Leta 1812. je šel Mojzes kot dobavitelj francoske armade na Rusko ter se je po

mnogih nezgodah vrnil v Ljubljano.

Po odhodu Francozov leta 1813. s je začela avstrijska vlada zannati za svoje prejšnje naredbe in odloke ter se je spomnila tudi Židov. Leta 1814. se je odzval ljubljanski župan pozivu vlade in poročal, da živi poleg že omenjenih dveh Židov še tretji Žid, Samuel Kunz, profesor matematike na ljubljanskem liceju. Okrožni urad (Kreisamt) je nato ukazal, da se morajo Židje nemudoma izseliti. Prva dva sta se pritoževala na vse instance do dvora, končno pa sta se naveličala, prepustila svojemu nečaku Simonu prokuro in se izselila. Profesor Samuel Kunz pa se je izognil vsem nepriklam s tem, da se je dal krstiti in spremenil ime v Leopold Gunz. Tvrška Heimann je imela za časa ljubljanskega kongresa 1821 važno vlogo, ko je oskrbovala plačila raznih domačih in inozemskih dostojanstvenikov. Ko se je leta 1834. ustanovil gremij ljubljanskih trgovcev, se je izpustilo Heimannovo ime iz volilnega imenika. Toda Heimann, ki je bil med tem že silno obogaten, je očitno zagrozil, da bo gnal zadevo do zadnje instance. Gremij se je moral vdati in je pozval Heimanna, naj odda glasovnico, kar je ta tudi storil. Leta 1835. je dal Mojzes H., ki je bil ves ta čas lastnik ljubljanske hiše in trgovine, lo prepisati na sina Friderika. Ta pa tudi ni osebno vodil trgovine, temveč Žid Aleksander Schneider in neki Zigon. Za železnico Dunaj—Trst je podpisala tvrdka »Brata Heimann« za 150 tisoč goldinarjev akcij, Jakob C. Mayer za 20.000 gold. in pozneje je podpisala firma Heimann še za 100.000 gold. Tako imoviti so bili v oni dobi ljubljanski Židje! Simonu Heimannu se je po daljšem prizadevanju tudi posrečilo, da je dobil v Ljubljani domovinsko pravico.

Še so delale oblasti Židom mnogo preglavic in sitnosti, toda v poznejših desetletjih so dobivali vedno večjo svobodo in večje pravice. Razne protizidovske ukrepe in odloke ljubljanskega mestnega magistrata je tržaško namestništvo razveljavilo. Leta 1867. so avstrijske temeljne postavbe zajamčile vsem narodom in veroizpovedim enakopravnost. Kljub temu pa število Židov v Ljubljani ni naraščalo. Ob splošnem ljudskem štetju l. 1890. je bilo v Ljubljani 76 Židov, leta 1900. se jih je naštel 95. pri zadnjem ljudskem štetju 1931 pa 65.

MAVER ANTON

mizarstvo, stanovanjske opreme
Maribor, Koroška cesta 46
vhod iz Vrtna in Smetanove ulice
izdeluje pohištvo od preprostega do
najfinejšega sloga po zmernih cenah
z dolgotrajnim jamstvom

Nove jute vreče: Hessian za moko in
in otrobe — Tarpaulin za žito — Tkanina za
slamnice — Slamnice — Embalaža

JUTA TKANINA

izdeluje tvrdka

●●● Ivan Ev. Sirc, Krani ●●●

Trgovinski register

Vpisale so se naslednje firme:

Kregar Anton, trgovina z električnimi in mehaničnimi potrebščinami v Kamniku.

Černak Marija in drug, Ljubljana, Vodnikov trg. Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom. Javna trgovinska družba. Družbenici: Černak Marija, trgovka, Omahen Melanija, trgovčeva žena. Družbo zastopa le družbenica Omahen Melanija. Prokura se je podelila Alojziju Omahnu, trgovcu v Ljubljani.

Industrijsko i trgovačko d. d., besedilo tvrdke tudi francosko in nemško. Centrala v Beogradu, podružnica v Ljubljani. Obratni predmet: podizanje, prevzemanje, ustanavljanje in urejevanje industrij in tvornic vsake vrste, trgovanje z vsemi vrstami industrijskih predmetov na veliko. Delniška glavica družbe znaša 500.000 din. Družbo zastopata dva člana ravnateljstva kolektivno ali en član ravnateljstva in en uradnik družbe s prokuro ali dva prokurista kolektivno ali en prokurist in en pooblaščenec. Družba priobčuje svoje objave v »Službenih novinah« v Beogradu. Člani ravnateljstva so: Karl v. Hinke, centralni ravnatelj Dunaj, dr. Feliks Hauer, trgovec, Beograd, Sava Prvulović, podpolkovnik v p., in dr. Pavel Suyer, odvetnik v Zagrebu.

Cajko Vinko, Slovenj Gradec. Trgovina z lesom, smrekovim lubjem, česlom, stavbenim materialom in deželnimi pridelki vseh vrst na debelo in drobno.

Kregar Andrej, Vižmarje. Obratni predmet: strojno mizarstvo in zaloga pohištva.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri naslednjih tvrdkah:

Jugopol-izvozna-uvozna trgovska družba z o. z. v Celju. Po sklepu občnega zbora se je družba razdružila in presla v likvidacijo. Likvidator dr. Engelhardt Nikola, zasebnik v Celju.

Persil družba z o. z. v Celju. Vpiše se kot prokurist Emil Cejpek in vpiše obenem kot poslovodja.

Automatični buffet, družba z o. z. v Ljubljani. Briše se kot poslovodkinja Marija Seljak, vpiše pa se novo postavljeni poslovodja Avgust Pavlič v Ljubljani.

Chemogena, družba z o. z. v Ljubljani. Izbrise se poslovodja dr. Ivan Ambrožič. Pravna razmerja temelje sedaj na točkah 10. in 11. spremenjene družbene pogodbe.

M. Gregovič & Co, družba z o. z. v Ljubljani. Vpiše se poslovodja Rudolf Schott, poslovodja v Ljubljani.

Peter Kozina & Co, Ljubljana, s podružnico v Bistrici pri Trzinu. Na podstavi sklepa apelacijskega sodišča, potrjenega od stola sedmorice, se vpostavi prejšnje registrsko stanje. Vpišejo se prokuristi s pravico kolektivnega podpisovanja: dr. Kambič Mihael, Weber Josip in Avgust Kuster. Vpišejo se uprava in gospodarstvo v zapuščino spadajočega imetja ter upravnika dr. Josip Ažman in dr. Karol Kuhelj, odvetnika v Ljubljani. Imenovana upravitelja zastopata tvrdko samostojno. — Izbrise se prokurist Ivan Pustišek. Vpis: Tvrdko bodo zastopali in zanjo podpisovali: inž. Tomo Knez, Zdenko Knez, industrialca v Ljubljani, in Ivan Pustišek, ravnatelj tvrdke I. Knez, kateremu je bila podeljena prokura.

Kranjska industrijska družba, Ljubljana. Vpišejo se prokuristi: Emil Klein, glavni knjigovodja družbe, Zwetko Josip, kontrolor družbe in inž. Srečko Petrovič.

Ljudevit Marx, tovarna lakov, delniška družba v Ljubljani. Vpiše se dru. Wittu Reinholdu, tovarniškemu ravnatelju v Domžalah podeljena kolektivna prokura.

Pharmaceutika, družba z o. z. v Ljubljani. Spremenila se je družbena pogodba. Družbo zastopata odslej po dva poslovodja kolektivno ali pa en poslovodja skupno s prokuristom. Izbrise se poslovodja mag. pharm. Robert Murmayer, vpišeta pa se kot nova poslovodja dr. med. Anton Danielli-Danev, zdravnik na Opčinah pri Trstu in dr. Janko Klepec, okrožni zdravnik na Vrhniki.

Strojne tovarne in livarne, d. d. v Ljubljani. Briše se upravni svetnik Knez Zdenko.

Zidarski mojstri, družba z o. z. v Ljubljani. Vpiše se poslovodja inž. Franjo Dedek v Ljubljani.

Mestna podjetja v Mariboru. Podjetje sloni na statutih, potrjenih od notranjega ministrstva. Organi podjetja so: mestni svet, upravni odbor, predsednik mestne občine in upravnik. Ustanovo zastopajo: poleg predsednika občine oz. njegovega namestnika po en član upravnega odbora ali od upravnega odbora v to pooblaščen nameščenec podjetij. Rešitve interne uprave sme podpisati tudi predsednik sam. Zbršela se člana upravnega sveta odbora Martin Kores in dr. Janko Kovačič. Upravnik Mestnih podjetij je Jožef Stabej, njegov namestnik Henrik Saboty. Kot nameščenec mestnih podjetij je pooblaščen za podpis Ivan Sušnik, vodja uprave Mestnih podjetij.

»Zora« tvornica konfekcije, družba z o. z. v Mariboru. Izbrise se poslovodja Ludvik Schreiber. Družbena pogodba se je spremenila z notarskim zapisom.

Keramika, tovarna peči, štedilnikov, kamenine in samotnih iz-

delkov J. Klemenčič, družba z o. z. v Novem mestu. Izbrise se poslovodja Franc Selman.

Prva jug. tovarna za podpetnike in druge lesne izdelke v Rimskih Toplicah, d. o. z. Vpiše se prenos opravičnih deležev Teodorja Fischerja in inž. Arturja Hochstädterja, vsakega po 12.000 din, na družbenika Henrika Falterja v Jurkloštru.

Izbrisale so se naslednje tvrdke:

Josip Kunčič, trgovina z lesom, Blejska Dobrava.

»Union kino«, družba z o. z. Celje — zaradi izvršene likvidacije.

Matija Kodela, Glince, trgovina s konji.

Janez Drešar, trgovina z mešanim blagom in žganjem, Gmajnica.

Kajfež Miško, trgovina z lesom in ogljem, Kočevje.

Rudman Jožef, trgovina z mešanim blagom, Krška vas.

Arkol, družba z o. z. v Ljubljani — zaradi končane likvidacije.

Friderika Kessler, prodaja perila in steznikov v Ljubljani.

Elza Mixich, roj. Bernatović, tr-

Misliti je treba stvarno!

in voditi samo blago najbolje kakovosti in sodobne cene — kakor je Kneippova sladna kava. Kvaliteta te znamke prinaša trgovcu stalen zaslužek.

govina z moško, žensko in otroško konfekcijo v Ljubljani.

Motor spirit, družba z o. z. v Ljubljani — zaradi končane likvidacije.

Vode-Reicher-Turk, lesna trgovina v likvidaciji, Ljubljana — skladišče Domžale — zaradi končane likvidacije.

Franca Kormanna nasledniki Fric Josip, Ragg Karol in drug, Maribor. Trgovina z mešanim blagom — zaradi razdružitve družbe.

Kovač Janez, trgovina z vinom na debelo v Selu.

Ivan Žuraj, lesna industrija, govina z lesom in deželnimi pridelki, Slovenska Bistrica.

Andrej Telban, trgovina z deželnimi pridelki, Sovodnje.

Aug. Lüsehnigg, trgovina z lesom in deželnimi pridelki, Sv. Lovrenc na Pohorju.

Bratje Bacher in drug, družba v likvidaciji.

Franc Hrovat & Komp, javna trgovska družba »Smreka« v likvidaciji, zaradi končane likvidacije.

(Kjer ni naveden poseben vzrok izpisa, se je ta tvrdka izpisala zaradi opustitve obrata.)

Odv. dr. Matej Pretner:

O konkurzi in potrebni dopolnitvi konkurznega zakona

Po zadnji svetovni vojni so se silno pomnožile plačilne nezmožnosti in konkurzi, ne samo pri nas, ampak tudi v drugih evropskih državah, v nekaterih še v veliko večji meri kakor pri nas. Kje so časi, ko je bilo n. pr. na Kranjskem odprtih v enem letu približno toliko konkurzov, kakor sedaj v enem mesecu!

Še bolj nego preveč naraščajoče število konkurzov pa zelo obremenjuje narodno gospodarstvo, posebno trgovino. Značilno je dejstvo, da morajo sodišča odpraviti velik del konkurzov radi tega, ker se pokaže, da konkurzna imovina ne zadošča niti za kritje stroškov konkurznega postopanja. Vrh tega pa imamo še mnogo primerov, da sodišča ne odprejo konkurzov, ampak zavrnejo predloge za odprtje konkurzov radi pomanjkanja premoženja prezadolženca. Imamo pa celo take prezadolženice, da je pomanjkanje vsake imovine pri njih tako očitno, da sploh nihče ne predlaga odprtje konkurza.

Ne motimo se veliko, če cenimo te plačilne nezmožnosti prezadolženec, ki so izvrševali svojo trgovino ali drugo podjetje na račun upnikov tako dolgo, dokler niso porabili vse svoje imovine in izkoristili kredit, da ni ostalo imo-

vine niti za stroške konkurza, na dobro četrtino vseh insolvent.

To žalostno stran gospodarstva pa ni pripisovati samo povojni gospodarski krizi, ampak v veliki meri, morebiti še v večji meri propadanju poštenosti. Danes ne dela otvoritev konkurza nobenih skrbi prezadolženemu trgovcu, če ni posebno vreden. Tak tudi-trgovca se more najlaže oprostiti neprilike konkurza, ako pred napovedjo konkurza porabi ali odtuji toliko svojega premoženja, da ostanek ne zadostuje za stroške konkurza. Tozadevni sodni spisi gredo v arhiv in prezadolženec je prost in nima sitnosti konkurznega postopanja in neprilike, ki so s tem v zvezi, tudi v primerih, da je delal dolgove, ko je vedel za svojo plačilno nezmožnost ali da na škodo upnikov ni pravočasno, ko je še kaj imel, predlagal otvoritev konkurza, ali da je povzročil svojo plačilno nezmožnost z zapravljivostjo ali s prevelikimi spekulacijami in morebiti celo skril del svojega premoženja.

To je sicer kaznivo po kazenskem zakoniku (§§ 344., 345.), a nihče ne napravi kazenske ovadbe.

Upnik, ki zgubi svojo terjatev, ne mara imeti še nadaljnjih stroškov in neprilik s kazensko ovadbo, od katere ne more pričakovati koristi. Koliko kaznivih dejanj ostane ne kaznovanih! Kdor pozna natančneje postopanje prezadolženec pred konkurzom, sme reči, da je bilo vselej in posebno v današnjih časih nepoštenosti malo prezadolženec, ki so prišli v konkurz brez vsake kaznive krivde.

Zato je bila gotovo umestna odločba § 102. avstrijskega konkurznega reda, veljavnega do 1. januarja 1915, ki je naložila konkurznemu sodišču dolžnost obvestiti brez zamude o odprtju konkurza državnega tožila v svrhu, da se takoj uvedejo kazensko-pravne poizvedbe o vzrokih plačilne nezmožnosti prezadolženec.

Dopolnitev konkurznega zakona s tako določbo v obrambo upnikov je danes, ko se sploh toži, da so upniki premalo zaščiteni proti dolžnikom, bolj potrebna nego je bila kedaj. To zasluži gotovo vso pozornost trgovskih zbornic in družb zaradi velikih zgub v konkurzi.

M. Berdajs

SEMENA

Maribor
Vetrinjska 30
Telefon 23-51

Ljubljana
Miklošičeva 8
preje J. Urbanič

Ustanovljeno 1690

Telefon 24-40

DR. OETKER JEVIM
pecilnim praškom

Oglasi v „Trgovskem listu“ imajo uspeh!

Politične vesti

Volilna kampanja na Bolgarskem je v polnem teku. Voditelji bivših političnih strank se pogajajo za postavitev skupnega volilnega bloka. Nekateri celo govorijo o možnosti skupnega nastopa z zemljedelci s cankovisti. Ta vest pa je le malo verjetna.

V zvezi z volilno borbo na Bolgarskem se govori o možnosti rekonstrukcije vlade Kijusevanova, da bi vstopili v vlado tudi nekateri voditelji bivših političnih strank ter bi se potem sestavila koncentracijska vlada, ki bi tudi omogočila bolj svobodno volitve.

Ministrski predsednik Tatarescu je zaradi volilnega neuspeha njegove stranke odstopil. Kralj je njegovo demisijo sprejel.

Takoj po sprejemu ostavke vlade Tatarescu je začel kralj Karol s konzultacijami. Poklical je najprej k sebi bivšega šefa gen. štaba generala Antonescu, nato pa predsednika kršćanske nacionalne stranke Oktaviana Goga, kateremu je poveril mandat za sestavo nove vlade. Pri odhodu iz dvora je Goga izjavil novinarjem, da je dobil mandat za sestavo široke koncentracijske vlade ter da bo skušal doseči sodelovanje predvsem z zarvanisti. Če se mu to ne bi posrečilo, potem bo sestavil homogeno vlado.

Se v teku večera se je Gogi posrečila sestava nove vlade, ki je tudi že ob 10. zvečer prisegla. Ministrski predsednik je Goga, zunanji minister Micescu, notranji Calinescu, vojni Jon Antonescu, finančni Savu, trgovinski Simian.

Nova vlada Goge pomeni popoln preobrat v romunski notranji in zunanji politiki. Ker Goga ni mogel pridobiti kmečke stranke, se je obrnil na skrajne desničarske elemente ter si pomagal z disidenti iz kmečke stranke. Skupno z železno gardo ter antisemiti pripravi Goga v Romuniji avtoritarni režim. Ker vlada v parlamentu nima večine, zato parlament sploh ne bo več sklican, temveč tik pred dnevom, ko bi se moral sestati, razpuščen, t. j. 17. februarja. Vlada bo imela s tem čas, da se pripravi na nove volitve, ki bodo v prvi polovici aprila. Ni pa izključeno, da bo skušala nova vlada vladati tudi brez parlamenta. Ker nima vlada večine naroda za seboj, je njen položaj zelo težaven.

Da se bo spremenila tudi zunanja politika Romunije, dokazuje Gogova poslanica italijanskemu narodu. V tej spomenici pravi Goga, da se je vedno zavzemal za italijansko-romunsko prijateljstvo. Ves nemški in italijanski tisk navdušeno pozdravlja novo romunsko vlado.

Pri romunskih senatnih volitvah je dobila vladna lista 90 mandata, narodna ljudska stranka 9, železna garda 4, Madžari 3, Nemci 2. Rezultati iz 4 volilnih okrajev še niso znani.

Svet Zveze narodov se sestane dne 17. januarja. Razpravljal bo zlasti o kitajski pritožbi ter o reformi Zveze narodov.

Bitka za Teruel zavzema vedno večji obseg ter nekateri napovedujejo, da bo odločilna za špansko državljansko vojno. Frankisti trde, da so imeli v bojih za Teruel republikanci strahovite izgube. Frankisti skušajo republikance obkoliti. Če bi se njih manever posrečil, potem bi nastala za republikance resna nevarnost, da bi bila zveza med valencijsko pokrajino in Katalonijo pretrgana.

Mehiška vlada je poslala kot božično darilo valencijski vladi z vojnimi materialom polno natovoren parnik. Mehiška vlada upa, da se bo parniku posrečilo priti neopaženo v Valencijo.

Najmodernejša križarka španske vlade »Mendez Lunez« je zadel a v bližini Barcelone na mino ter se tako hitro potopila, da se je mogel rešiti le manjši del posadke.

Japonska vlada je odgovorila na angleško protestno noto zaradi obstreljevanja angleške topničarke »Lady Byrd« podobno, kakor je odgovorila na ameriško noto. Japonska vlada pravi, da je bila samo gosta megla kriva, da so streljale japonske baterije na angleško topničarko, da pa so takoj ogenj ustavile, ko so spoznale svojo zmotu. Sicer pa je japonska vlada pripravljena plačati odškodnino za storjeno škodo. Japonska vlada upa, da je s tem incident poravnana. Sodi se, da se bo tudi angleška vlada s tem odgovorom zadovoljila, kakor se je zadovoljila ameriška vlada.

Japonci pripravljajo obkolitev Kantona ter so že na več krajih okoli Kantona izkrcali svoje čete. V provinci Šantung prodirajo japonske čete še nadalje. Kitajci poročajo o nekaterih svojih delnih uspehih.

Fordova podjetja so prevzela za

en milijon jen japonskega vojnega posojila. Japonski listi poročajo o tem z velikim zadoščenjem kot o dokazu, da ameriški gospodarski krogi še vedno cenijo sodelovanje z Japonsko.

V Hankov je prispelo nad sto ameriških pilotov, ki se bodo borili na strani Kitajske.

Ruski vojni minister Vorosilov bo v spremstvu šefa vojne mornarice v kratkem odpotoval na Daljni vzhod, kjer bo inspiciral čete.

Ameriško poslanstvo v Nankingu bo po vseh iz Washingtona znova odprto.

Na Madžarskem zopet mnogo govore in pišejo o novem volilnem zakonu, ki ga ba je pripravila vlada. Po novem volilnem zakonu bo imel volilno pravico vsak madžarski državljan, ki prebiva najmanj štiri leta v eni občini, ki izvršuje najmanj deset let svoj poklic in ki je pismen. Grof Bethlen je z ozirom na vesti o volilni reformi napisal članek, v katerem pravi, da je splošna in enaka volilna pravica ubila demokracijo. Zato zahteva, da se volilna pravica omeji. Ta njegov predlog bo skoraj gotovo na Madžarskem tudi zmagal.

Nekaj številčk iz našega in tujega gospodarskega življenja

V naslednjem podajamo nekaj statističnih številčk iz našega gospodarstva. Vse te številčke podajamo brez sistema in brez prave zveze ter tudi brez ambicije izrpnosti. Pa morda povedo tako na slepo nametane številke še več, kakor jih pač sprejema bralec.

Statistika naše industrije

Koncem leta 1936. je bilo v vsej Jugoslaviji 2976 industrijskih podjetij, ki so bila po banovinah razdeljena takole:

dravska	407
savska	591
drinska	267
donavska	655
vrbska	50
Beograd in moravska	628
primorska	171
zetska	46
vrbska	101

Največ je bilo agrarnih in živilskih industrij, namreč 883, od katerih je bilo v dravski banovini 299.

Na drugem mestu je lesna industrija, ki šteje v vsej državi 396 podjetij, od katerih je v dravski 84, v savski 127, drinski 95 in vrbski 15 podjetij.

Na tretjem mestu je tekstilna industrija s 363 podjetij, od katerih je v

Sloveniji	82
Hrvatski	92
Vojvodini	98
Srbiji	70

V zadnjem času pa se silno razvija rudarska in topilniška industrija, ki je imela koncem l. 1936. 107 podjetij.

Potrošnja sladkorja

Ne sicer številna, toda bogata je sladkorna industrija, ki pa se ne more zaradi nizke potrošnje sladkorja popolnoma razviti, saj spadamo glede potrošnje sladkorja med zadnje države, kakor kažejo naslednje številke (prva številka potrošnja sladkorja na glavo prebivalca, druga cena sladkorja v dinarjih):

	kg	din
Danska	50'3	4'03
Anglija	49'1	3'74
Švedska	43'9	6'12
Švica	32'5	3'91
Belgija	26'8	4'08
Nizozemska	26'0	11'30
Avstrija	23'7	11'13
Češkoslovaška	23'5	11'30
Francija	22'6	6'63
Nemčija	22'5	13'34
Madžarska	10'9	11'24
Italija	7'1	14'20
Romunija	4'9	12'66
Jugoslavija	4'6	13'00
Bolgarska	3'6	12'32
Albanija	3'1	12'15

Drž. trošarina na sladkor

znaša:

	povprečno din od kg
v Italiji	11'70
Jugoslaviji	7'77
Madžarski	6'03
Bolgarski	5'04
Albaniji	3'54
Romuniji	3'42
Češkoslovaški	3'10
Nemčiji	2'82
Avstriji	2'63
Poljski	2'48
Franciji	1'91

Narodni dohodek v raznih državah

Po nemških podatkih je znašal narodni dohodek v raznih državah l. 1936. za 20% več kakor v l. 1932, ni pa še dosegel dohodka v l. 1929. Takrat je znašal v tisoč din na glavo prebivalca:

v Jugoslaviji	6.02
Bolgarski	3.53
Romuniji	6.19
Turčiji	7.09
Italiji	7.01
Franciji	16.80
Nemčiji	20.09
Angliji	27.44
U. S. A.	48.44

Poraba energije po svetu

Po glavi prebivalca porabijo Združ. drž. Sev. Amerike 4.5 krat, Anglija 3 krat, Nemčija 1.8 krat toliko ko Češkoslovaška. Rusija in Japonska pa le po 7 desetih toliko ko Češkoslovaška, Italija in Poljska le pet desetih, Madžarska le 4 in Jugoslavija samo 3 desetine, torej manj ko eno tretjino energiji, ki jih porabi Češkoslovaška.

29.3 odstotka davka na poslovni promet je plačala Slovenija

V milijonih din je bilo plačano davka na poslovni promet v vsej državi l. 1935. 280,5, l. 1936. pa 363,8. od tega so plačale posamezne banovine:

	1936	1935
savska	99,5	84,3
dravska	87,0	75,4
donavska	74,4	61,5
Beograd	40,1	28,4
moravska	18,8	13,9
drinska	17,3	15,7
vardarska	11,9	10,4
primorska	6,6	5,1
vrbska	4,4	3,1
zetska	3,8	2,7

Razdelitev poviška davka na poslovni promet na banovine

Ko je bil povišan davek na poslovni promet l. 1936. za eno četrtino, se je določilo, da gre 18% tega davka v poseben fond, iz katerega bodo dobivale vse banovine 100 milijonov din letnih dotacij. Teh 100 milijonov pa ne dobivajo banovine po svojih vplačili, kar bi bilo edino pravilno, temveč po posebnem ključu. Tako so leta 1936. posamezne banovine prejele in plačale v milijonih din:

banovine	prejele	plačale
Zetska	21,97	4,5
primorska	17,53	3,8
vrbska	15,90	5,2
drinska	15,00	10,9
moravska	9,00	13,1
savska	6,87	43,7
donavska	6,07	15,8
vardarska	4,00	8,2
dravska	2,91	44,4
Beograd, Zemun in Pančevo	9,73	

Bogastvo narodov

Na posameznega prebivalca odpade hranilnih vlog v dinarjih v:

Jugoslaviji	188'—
Poljski	311'—
Kanadi	496'—

ski državljan, ki prebiva najmanj štiri leta v eni občini, ki izvršuje najmanj deset let svoj poklic in ki je pismen. Grof Bethlen je z ozirom na vesti o volilni reformi napisal članek, v katerem pravi, da je splošna in enaka volilna pravica ubila demokracijo. Zato zahteva, da se volilna pravica omeji. Ta njegov predlog bo skoraj gotovo na Madžarskem tudi zmagal.

donavski	247	224
moravski	181	175
drinski	177	167
primorski	148	146
vrbski	100	128
vardarski	130	122

Nazadovanje kitajske trgovine

Zaradi vojne z Japonsko je Kitajska čedalje bolj odrezana od ostalega sveta in zapadne velesile se bodo morale sprijazniti z mislijo, da vsaj eno leto ne bo večjega rednega prometa. Kako usoden pa je japonski napad na Kitajce same in njihov gospodarski razvoj, to dokazuje število o carinskem prometu zadnjih mesecev. Mesečno je znašal carinski pomorski promet v prvem četrtletju 1937 že 171 milijonov jianov, v drugem tromesečju po 193 in v mesecu juliju 213. Odtlej pa se pričinja nagel padec, tako da sta avgust in september štela le še po 101 milijon j.

Nadrobna slika tega prometa je razvidna iz sledečih številčk (vse v milijonih jianov)

	uvoz	1936	1937
mesečno v 1. četrtletju	68	91	
mesečno v 2. četrtletju	85	112	
julij	75	124	
avgust	70	56	
september	81	34	

	izvoz	1936	1937
mesečno v 1. četrtletju	55	80	
mesečno v 2. četrtletju	56	81	
julij	60	89	
avgust	55	45	
september	60	67	

Trgovinska bilanca Kitajske je bila v septembru izjemoma aktivna za 33 milijonov jianov, kar dokazuje, da se je bila država najbrže ravno gospodarsko uredila. Sicer je bila Kitajska bilanca vedno pasivna, tako v avgustu za 11, v juliju za 35 milijonov jianov.

Nasprotia poljskega gospodarstva

Zanimivo je, da se poročila o gospodarskem stanju in razvoju Poljske čedalje manj strinjajo, vendar pa se že dolgo poudarjajo potrebe nove gospodarske politike v njej. Tako poroča dunajski gospodarski list, da se je izvajalo vsa zadnja leta v Poljski čezmerno pospeševanje izvoza, ki se pa ni obneslo. Zlasti so bile izredno nizke cene izvoznega blaga celo pod lastnimi proizvodnimi stroški prirejene le za to, da se obdrže pridobljeni zunanji trgi. Opažala se je že večkrat neka breobzirna oenzivnost poljskega izvoza na trgih. Zdaj je državni urad objavil svoje kontrolne podatke o izvozu in v njih ugotavlja nerealnost poljskih izvoznikov, kateri da so pogosto oddajali blago tujim uvoznikom brez vsakega potrebnega kritja. Blago se na ta način sicer laže odda, ne more se pa potem resnično prodati, ker navačno ne ustreza ne po kakovosti in ne po zaobali tujim zahtevam. Tak izvoz je prizadel Poljski že občutne zgube. Proti izvoznemu prizadevanju pa se medtem uveljavlja doma poplava tujega blaga oz. izdelkov, katerim domači ne morejo konkurirati. Seveda pa tudi spet pada sam izvoz.

Posledica nerednih poslov je predvsem pasivna bilanca v prometu z angleškimi azijskimi deželami, s Ceylonom za 3 in z Indijo

za 29,7 milijona zlotov. Slabo se pa razvija tudi trgovina z Alžirrom in Marokom ter s kolonijami drugih evropskih držav, čeprav so lani vse povečale svoj uvoz. Posebno še preseneča slab promet z italijansko Afriko.

Drugo važno vprašanje Poljske je ureditev hipotekarnih dolgov, ki se računajo na približno eno milijardo zlotih. Za novo leto je hotela vlada odpraviti zaščito stanovanjskih najemnikov, da bi mogla opustiti napadani hipotekarni moratorij, vendar je moratorij spet podaljšala do 1. aprila 1938. Pozneje se izdajo obligacije s pomočjo denarnih zavodov, da bi se ti dolgovi poravnali obročno do konca 1943. leta. Sodni postopek za spore je spojen z velikimi stroški in se iščejo zato drugi načini poravnave.

Izredno nizek je pa državni proračun Poljske z dvema milijardama zlotih, ki se letos poviša samo za 131 milijonov. V primeri z velikim ozemljem države in številom prebivalstva je zvišanje več ko upravičeno, saj ima štirikrat manjša Avstrija enak proračun, Nemčija pa tudi nad petkrat večjega (8 milijard mark ali 17 milj. zlotih). Tembolj pa je občutno to, da se poljsko proračunsko zvišanje uvaža z novim zvišanjem davkov.

Mlinsko-tehnične potrebnščine

Mlinska sita * Gonilni jermeni * Mlinski stroji
Mlinski kamni vseh vrst

Brcar & Co., Ljubljana, Kolodvorska ulica 35

Telefon št. 27-25

Telefon št. 27-25

Doma in po svetu

Nj. Vel. kraljica Marija je sprejela predsedstvo Jugoslov. protituberkulozne lige ter je pri tej priliki otvorila prodajo ligninih božičnih znamkic.

V finančnem odboru je podal vojni minister svoj eksproze. Da bi se vojska bolje izvežbala, zlasti mornarica in letalstvo, je moral predlagati višji proračun. To tudi zaradi boljše opreme vojske. Zaradi ravnovesja proračuna pa je moral svoj prvotni proračunski predlog v višini 2974,8 milijona znižati na 2772,1 milijona din. V primeri z lanskim je proračun višji za 313, z upoštevanjem naknadnih kreditov pa le za 149 milijonov dinarjev od lanskega.

Vsi izdatki vojnega ministrstva so razdeljeni tako-le: 1. na vojsko 514,9 za osebne in 1098,0 milijona za materialne izdatke. 2. Redni in izredni izdatki za letalstvo 285,4, za 58,8 milijona več. 3. za civilno letalstvo 23,3 milijona. 4. za mornarico 225,3 milijona. 5. za obmejne čete 109,1 in 6. izredni krediti za nabave 545 milijonov din. Vojni minister je naglasil, da je pri sestavljanju proračuna čim bolj varčeval in da je v primeri z drugimi državami naš proračun za vojsko nizek. Finančni odbor je po krajši debati proračun vojnega ministrstva sprejel ter priredil vojski navdušene ovacije.

Notranji minister dr. Korošec je nato predložil proračun notranjega ministrstva ter ga obširno utemeljil. Novi proračun znaša 601,1 za 62,8 milijona več ko lani. Od tega poviška gre 48,1 milijona za zvišane plače. Vseh nameščenecv v notr. ministrstvu je 9287, za 325 več ko lani. Povečanje je bilo potrebno zaradi prevzema nekaterih policijskih predstojništev ter zaradi nastavitve kvalificiranega osebja, kakor predpisuje zakon. število orožnikov se je zvišalo za 1010 mož ter je sedaj vseh orožnikov 18.500. — Materialni izdatki so se zvišali za 14,6 milijona, kar je bilo za zboljšanje policijske službe neobhodno potrebno. — Večina odbora je sprejela eksproze ministra dr. Korošca z aplavzom, narkar se je začela debata o proračunu.

»Pohoda in »Delavski list« je notranje ministrstvo ustavilo, ker sta bila zaplenjena trikrat v enem mesecu.

Sv. oče je sprejel v avdienci beograjskega nadškofa dr. Ujčića in djakovskega škofa dr. Akšamovića. Za poselovodečega člana ravnateljstva Našičke je bil izvoljen na njeni glavni skupščini dr. Adolf Cuvaj, bivši gen. tajnik zagrebske trgovsko-industrijske zbornice.

Trgovinski minister je razpustil svet obrtniške zbornice v Skoplju. Za komisarja zbornice je imenovan Brana Lazić, uradnik banske uprave.

Za božične praznike je obiskalo Split precej domačin in tujih turistov. Tudi trgovinski minister dr. Vrbanić je prebil božične praznike v Splitu.

Razširjenje pokojninskega zavarovanja zasebnih nameščenecv na vso državo ne velja po izjavi ministra za soc. politiko Cvetkovića tudi za novinarje, ker je zanje v smislu finančnega zakona za leto 1937/38. potrebna posebna uredba. Suzor je odobril bolniški blagajni »Merkur« posojilo 2 milijonov din za dovršitev njegovega sanatorija.

Novo poslojje borze dela, kateri je priključeno delavsko prenočišče, je bilo slovesno otvorjeno v Nišu.

Splitški okrožni urad za zavarovanje delavcev javlja, da od maja meseca letos ni imel več deficita.

Velika italijanska tvrdka Pirelli namerava zgraditi v Jugoslaviji tvornico za pnevmatike ter bo v ta namen investirala 60 milijonov lir.

Arhitekt gospa Katarina Marković je vložila tožbo proti predsedniku beograjskega velesojma zaradi kršitve § 46. zakona o zaščiti avtorskih pravic.

Naše klirinške terjatve proti Italiji so se zopet znatno povečale, in sicer v novem kliringu za 2,4 na 45,6, v starem pa so se zmanjšale za 1,3 na 32,5 milijona lir. Naš saldo proti Nemčiji se je povečal za 0,8 na 13,6 milijona mark. Znatno se je zmanjšal naš dolg Češkoslovaški, in sicer za 14,7 na 136,2 milijona Kč. Povečal se je naš dolg Franciji za 2,2 na 11,5 milijona fr., Madžarski za 3,1 na 13,8 in Romuniji za 2,8 na 30,9 milijona dinarjev.

Zadrzna Matica v Splitu je naročila na Nizozemskem 10 vagonov krompirja, ki ga bo razdelila kot semenski krompir med svoje člane. Baje so poskusi dokazali, da so dalmatinska tla za nizozemski krompir zelo ugodna.

Stavke se v Franciji še vedno širijo in zato raste draginja. Delavci zahtevajo zaradi večje draginje zopet večje plače, ker teh ne dobe, stavkajo in draginja raste še nadalje. Zaradi stavk so napadi na Chautempsovo vlado vedno bolj pogosti in za vlado tudi vedno bolj nevarni.

Ameriški pravosodni minister Jackson je imel govor o gospodarskem položaju Združenih držav Severne Amerike in naglasil, da bi bil njihov položaj mnogo boljši, če ne bi trušti in velekapitalisti nasprotovali Rooseveltovi gospodarski politiki.

Prvi bataljon dela je bil ustanovljen v Grčiji ter je tudi že prisegel. Pri tej priliki je imel ministrski predsednik Metaxas velik nagovor na bataljon.

Stavke v Franciji zavzemalejo vedno večji obseg. Sedaj so začeli stavkati še nameščenci mestnih podjetij, da je bil Pariz brez luči

in brez vode. Vojaštvo v Parizu je bilo alarmirano. Vlada pripravlja izredne ukrepe, da se zagotovi redna preskrba mesta z živili, vodo in razsvetljavo.

500 konfirancev je bilo v Italiji oproščenih za božične praznike.

Pariški »Matine« poroča, da je Stalin odbil predlog amnestije za obsojene stare boljševiške voditelje.

Nemška vlada je odredila, da morajo biti po novem letu moške srajce za 5 cm krajše, da se s tem prihrani na blagu.

Prebivalstvo Bolgarske šteje po zadnjem štetju 6.090.000 ljudi. Leta 1926. je štel le 5.478.000 ljudi.

Na Dunaju so bili v nedeljo močni protižidovski izgredi ter je bilo več židovskih trgovin tudi oplenjenih.

Nova avtomobilska cesta, ki bo vezala Baltiško morje z Avstrijo in ki bo dolga nad 900 km, bo prihodnje leto izročena prometu.

Češkoslovaško trgovinsko ministrstvo je sklenilo, da se Češkoslovaška prihodnje leto oficialno udeleži naslednjih velesojmov: v Lyonu, Parizu, Bruslju, Milanu, Bariju, Plovidu, Beogradu in Zagrebu, kjer zgradi lasten paviljon.

Turška vlada je sklenila, da uvede preiskavo o zneskih, ki so jih prejemale za časa svetovne vojne oni, katerim je bila poverjena naloga, da zgrade turško vojno letalstvo.

Italijanski hidroavion je v Brindisiju pri vzletu padel v morje. Trije člani posadke so utonili, trije pa so se rešili, letalo samo pa se je potopilo.

Telefonska uprava v Oslu je nastavila gospodično »Sport«, ki ima nalogo, da na vsako telefonsko vprašanje odgovori, kakšen je sneg za smučanje in vreme za zimске sporte. Poleti bo gospodična Sport dajala pojasnila o vremenu za letne sporte.

barve in dlaka rjavkaste divjačine (jelen in srna),

1330 — Basel: Kranj. klobase,

1331 — Reichstadt: surove ovčje in jagnječje kože,

1332 — Berlin: rumenjaki in beljaki, mezdrovina,

1333 — Stockholm: perutnina (race, gosi in purani).

Proizvodi rudarstva:

1334 — Buenos Aires: kovine, marmor (komisionar).

Industrijski izdelki:

1335 — New York: orientalne preproge išče zastopniška tvrdka, 1336 — Buenos Aires: kemikalije, aceton, formaldehid, papir, karton.

1337 — Dunaj: jekleno blago (škarje za rezanje pečenk, kuhinjski noži), bombažne cunje za prah in ribanje išče nakupovalnica velike ameriške veleblagovnice.

Razno:

1338 — Franzensdorf (Nižjeavstrijsko): živila, pekmez, konzerve, sardine, mesni izdelki, suho sadje, vino in liker išče zastopniška tvrdka, ki dopisuje tudi v našem jeziku.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način embalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Ugoden nakup — prvi pogoji poslovnega uspeha

Vsestransko mora biti delaven trgovec, da si pribori poslovni uspeh. Isto velja tudi za obrtnika in industrialca ter za vsakogar, ki hoče doseči v poslovnem življenju uspehov. Zlasti pa mora trgovec vedno gledati na to, da vsak hip more zadovoljiti želje kupca. Mora zato čitati časopise, mora vedno skrbeti, da si pravočasno nabavi vse novosti, a da ustreže tudi kupcu, ki hoče ceneno blago. Poleg tega pa se mora še boriti s konkurenco. Zanj mora veljati pravilo, da mora vsaj isto nuditi kakor konkurenca. V tem težkem boju doživljuje seveda tudi neuspehe, toda neuspeh ga ne sme nikdar polati, kakor ga ne sme uspeh prevzeti. Vedno mora gledati na to, da izpopolni svoj sortiment, da ima vse novosti na zalogi, da more postreči kupcu s kvalitetnim in vendar ne predragim blagom.

Da more trgovec vsem tem nalogam ustreči, je njegova prva naloga, da kupi blago, ki ga prodaja, dobro. Kajti nakupna cena blaga je temelj vse kalkulacije. Ni pretirano, če se reče, da je nakup blaga še bolj važen ko prodaja blaga, ker temelj uspeha je v nakupu. Trgovec pa mora pri nakupu blaga gledati ne samo na to, po kakšni ceni kupi, temveč tudi na to, kakšno blago kupi, da mu to ne obleži. Predvsem mora nakupovati blago, ki se stalno zahteva. A niti tega blaga ne sme kupiti trgovec v prevelikih količinah, temveč samo toliko, kolikor ga more po vsej verjetnosti v kratkem času prodati. Čim dalje leži katero blago v skladišču, tem bolj raste njegova nakupna cena. Takšno blago je mrtvi kapital, za katerega pa je vendarle treba plačevati obresti. Še večja nesreča pa je, če se to blago kasneje poceni. Tedaj je občutna izguba neizogibna.

Da se blago dobro kupi, je treba imeti vedno nekaj mobilnega kapitala na razpolago. Zato je priporočljivo, če se v skladišču mrtvo ležeče blago čim prej likvidira. Seveda pa se mora trgovec tudi vestno vprašati, zakaj je nabavljeno blago obležalo neprodano. Ni vedno res, da se to blago sploh ne bi moglo prodati. Dostikrat je kriva neuspeha slaba zaobala blaga, slabo sortiranje ali etiketiranje blaga. Takšno blago se še more spraviti dobro v denar. Včasih pa je morda krivda tudi na trgovcu samem, ker ni znal pokazati kupcu dovolj prepričujoče prednosti blaga.

V glavnem bi moralo biti načelo trgovca, da si nabavlja samo blago, ki ga more v kratkem času prodati. Pri tem pa mora trgovec nabavljeno blago zelo dobro poznati, da more kupcu vsak hip razložiti in demonstrirati prednosti nabavljenega blaga. Zlasti bo uspeh trgovcu zagotovljen, če bo mogel kupcu dokazati, da mu bo pri njem nabavljeno blago bolj služilo kakor pa blago, ki ga ponuja konkurenca.

Kakor misli trgovec dolgo na to, kako bi čim bolje prodal svoje blago, tako temeljito mora misliti tudi na to, kako bo čim ugodneje nakupil blago. Od dobrega nakupa zavisi tudi dobra prodaja. To je temeljno pravilo in po tem pravilu se mora ravnati vsak trgovec, ki hoče doseči poslovni uspeh. Zato treba vestno pregledati vse ponudbe, ki jih dobi trgovec. Vse okoliščine je treba upoštevati, ki govorijo za nabavo ponujenega blaga. Seveda je treba takoj napraviti tudi kalkulacijo o verjetnem dobičku ter pri tem upoštevati tudi to, po kateri ceni bi prodajala ali že prodaja konkurenca. Treba je vestno vse preračunati, toda pri tem se ne predolgo obotavljati. Kajti ugoden

čas za kupčijo ne traja večno. Kdor zamudi pravi trenutek, je že zaigral pol, a včasih tudi več možnega uspeha.

Dober trgovec se ne ravna po že sterilni frazi, da se dobro blago prodaja samo. V resnici pomeni ta fraza samo to, da se dobro prodaja blago, po katerem je mnogo povpraševanja. Kaj pa zahtevajo kupci? Na to vprašanje je treba odgovoriti predvsem in že je dano navodilo, kakšno blago je treba kupiti.

Kupec je gospodar trgovca in po njegovi volji se ravna dober trgovec. In če tako dela, potem se mu ni treba bati, da bi mu ostalo blago v skladišču, temveč bo promet v njegovi trgovini vedno živahen.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:

1312 — New York: lesene držalke,

1313 — Berlin: skorja za čreslo (hrastova in skorja igl. drevja),

1314 — Buenos Aires: lesen katran, gradbeni les, turnirji (komisionar),

1315 — Manchester: kreozot iz bukovega lesa,

1316 — Dunaj: kuhinjski predmeti iz javorovega lesa (deske, valjarji, kuhalnice, sklede itd.) išče nakupovalnica velike ameriške veleblagovnice).

Deželni pridelki:

1317 — Lübeck: razna živila in semena išče zastopniška tvrdka,

1318 — Oslo: črno čebulo (zlasti iz Sente), srednje velikosti od 45 do 60 mm. Dobaviti treba v vagonih po 300 vreč skozi Stettin, blago se plača proti predložitvi dokumentov,

1319 — Dunaj: suhe gobe,

1320 — Praga: česana konoplja,

1321 — Berlin: konoplja,

1322 — Rotterdam: bolhač v cvetlju,

1323 — Buenos Aires: zdravilne rastline (ceniki se morajo poslati zračno pošto),

1324 — Augsburg: koriander in sladki janež.

Proizvodi sadjarstva:

1325 — Lübeck: suho sadje, orehe, mandeljne išče zastopniška tvrdka,

1326 — Dresden: orehova jedra v polovikah (nezlomljena),

1327 — Basel: viško vino in srbsko žganje (rakija),

1328 — Berlin: sadni sok, zlasti sok višnje.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

1329 — London: kravja dlaka, rjave barve, telečja dlaka bele

Izvoz avstrijskega jekla v Italijo in preference

Ob pogajanjih za novo trgovinsko pogodbo med Italijo in Avstrijo se trudi Italija, da omeji svoj uvoz. Začasno tudi ni mogoče povečati uvoza jekla in se vrše pogajanja le za sprejem starih kontingentov v višini 4000 vagonov, od katerega je Avstrija izrabila le 2500 vagonov. Ostanek pade že v leto 1938 in torej v novi režim trgovinskih odnosov, brez kreditnih in tarifnih ugodnosti, torej v kompenzacijo za italijanske izdelke.

Preferenčna klavzula se v poteku novih pogajanj spet upošteva, in sicer na željo Italije, kakor je pokazala nova ameriško-italijanska trgovinska pogodba. Nasproti tej tendenci pa dunajski gospodarstveniki ostro zahtevajo, da se preferenčni sistem opusti zaradi plačilno-tehničnih nedostatkov. Zamrzneje terjatve so namreč v odnosu z vsemi državami povzročile veliko-zgubo obresti in s tem so se preference obrnile v negativno. Razumljivo je — pravi »Die Börse«, da se v avstrijskem izvoznem gospodarstvu že kaže preferenčna utrujenost in da za tako zvanim Brocchijevim sporazumom ne bo potekla nobena solza.

»Službeni list«

kralj. banske uprave dravske banovine z dne 15. decembra objavlja: Uredbo o spremembi uredbe o ustanavljanju in delovanju nedeljskih tečajev in izvrševanju ostalih določb zakona o obvezni telesni vzgoji (s pravilniki, navodili, učnim načrtom in obrazci) — Avtentično tolmačenje nekaterih določb uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov.

Blasnikova »Velika Pratika« za leto 1938 je izšla in se razpošilja za ceno din 5.— za vsak komad. Naročila na tiskarno J. Blasnik nasl., Ljubljana, Breg št. 10—12 in se dobi tudi v trgovinah. To je najbolj priljubljeni in najbolj razširjeni slovenski ljudski koledar že od nekdaj.

CELJSKA OPEKARNA

Ing. EDMUND UNGER-ULLMANN V CELJU

Pisarna: Celje. Razlagova ul. 4

Tovarni: Celje, Sp. Hudinja in Loznica pri Žalcu

Brzljavni naslov: Opekarna Celje — Tel. interurban št. 145 in 144

Izdeluje vsakovrstno strešno in zidno, kakor tudi okrasno in klinker-opeko iz najfinejše lončarske gline

Srečno in veselo novo leto 1938

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

PIPAN & Cie.

kem. komercialna družba z o. z., Ljubljana

Radio Ljubljana

Nedelja, dne 2. januarja. 8.00: Godba Sokola I — 9.00: Čas, poročila — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve — 9.45: Versko predavanje (p. dr. Gyido Rant) — 10.00: Koncert Radijskega orkestra — 11.00: Otroška ura (vodi gđc. Slavica Vencajzova) — 11.30: Koncert, Sodelujejo: Brata Golob (harmoniki) in Bežigradski pevski zbor — 13.00: Čas, vreme — 13.20: Plošče — 16.00: Koncert pevskega krožka Vič — 17.00: Kmetijska ura — 17.30: B. Ipavec: Tičnik, odlomki iz operete (plošče) — 18.00: Plošče — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored — 19.30: Nac. ura — 19.50: Slovenska ura: Gregorčev pihalni kvartet (plošče); Božič na Goriškem (prof. Adolf Juvančič) — 20.30: Koncert, Sodelujejo: g. Lupša Friderik (bas), g. prof. Lipovšek (spremljiva) in Radijski orkester — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.30: Našim izseljencem.

Ponedeljek, dne 3. jan. 12.00: Ruski napravi (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored — 13.20: Odlomki iz zvočnih filmov (plošče) — 18.00: Posebnost kužnih bolezni (dr. Anton Breclj) — 18.20: Koncert poljske lahke glasbe (plošče) — 18.40: Kulturni spomeniki Gorenjske (dr. Rajko Ložar) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Koncert Radijskega orkestra — 20.50: Mozart (plošče) — 21.00: Ura Mozartove komorne glasbe (gđc. Francka Ornikova, gg. Drago Šijanec, Filip Bernard, Aleks. Fučkar) — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Prenos plesne glasbe iz restavracije »Emona«.

Torek, dne 4. jan. 11.00: Šolska ura: Petrkove poslednje sanje — zvočna igra v 3 dej., spisal Pavel Golla, izvajajo brezposelni učiti. abiturienti — 12.00: Koncertni plesi (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored — 13.20: Radijski orkester — 14.15: Vreme, borza — 18.00: Kvarlet pihal (gg. Vlahy (klarinet), Sušteršič (oboa), Ribič (rog), Loparnik (fagot)) — 18.40: Krščanstvo in nacionalizem (dr. Fr. Veber) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zabavni zvočni tečnik — 20.00: Plošče — 20.20: Alojzij Ramec: Čarovnica (Kirke), komedija v 5 dej. — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Sreda, dne 5. jan. 12.00: Citre, balalajke in mandoline (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored — 13.20: Orgelski koncert (plošče) — 14.15: Vreme, borza — 18.00: Mladinska ura: Ljubimo domačo knjigo (prof. Fr. Vodnik) — 18.20: K tretjemu božičnemu večeru (plošče) — 18.40: Načrtno gospodarstvo današnje Nemčije (ing. arh. Rado Kregar) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zvonjenje — 20.00: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani: v I. odmoru: Glasbeno predavanje, v II. odmoru: Čas, vreme, poročila.

Četrtek, dne 6. jan. 9.00: Čas, vreme, poročila — 9.15: Plošče — 9.45: Misijoni v Indiji (p. L. Lederhas) — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice — 11.00: Otroška ura (gđc. Manica Komanova) — 11.30: Koncert Radijskega orkestra — 13.00: Čas, vreme, spored — 13.20: Robert Planquette: Korne-

viljski zvonovi, skrajšana opereta v 3 dej. — 16.00: Švicarski ljudski napravi (Malenskov trio) — 17.00: Kmetijsko predavanje — 17.30: Koncert, Sodelujejo: g. Milivoj Kučić, član zagrebske opere, g.

prof. Marjan Lipovšek (spremljiva) in Radijski orkester — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 20.00: Božične pesmi (poje Ciril-Metodov zbor v Ljubljani pod vodstvom g. L. Puša) — 20.40: Ša-

ljapin poje (plošče) — 21.00: Slovenska lahka glasba (Radijski orkester) — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Kvartet mandolin (gg. Antunović, Privšek, Mizerit, Haršlag).

mivo je, da kažejo dežele, katerih trgovino urejajo razne valutne kontrole, kliringi itd., tudi nadpovprečen prirastek v svoji trgovini z Vel. Britanijo. Uvoz iz osmih takih držav je narasel za 23,5 %, izvoz vanje pa za 27 %.

V celoti kažejo te primerjave, da je poživitev trgovine precej enakomerno razdeljena po vsej zemlji, kar je vsekakor dober znak. Ni omejena na dežele s produkcijo surovin, ki so najprej profitirale od naraščajočih cen in bodo nemara prve trpete ob kakem ponovnem padcu. Zboljšanje britske trgovine, ki je zares svetovna trgovina, kaže resnično zboljšanje gospodarskega položaja po vsem svetu.

Po »Economist«.

Zboljšanje angleške in svetovne trgovine

V prejšnjem letu se je britanska trgovina v primeri s prejšnjimi leti precej popravila. Od prvih devetih mesecev 1933. leta, ko je bila trgovina najslabša, do istih mesecev 1937 se je povečala vrednost uvoza v Združeno kraljevino za 51 %, od 451 mil. na 683 milijonov funtov, in vrednost izvoza za 44 % ali od 268 mil. na 385 mil. funtov. Več ko polovica tega prirastka je nastala od 1. 1936. Ako podrobneje primerjamo leti 1936. in 1937. po prvih treh kvartalih, dobimo sledečo sliko zboljšanja:

	vrednost mil. £	vrednost mil. £	kol. čina %	cene %
uvoz:				
1. četrtl.	+26,3	+14,3	+3,4	+10,5
2. četrtl.	+46,2	+24,8	+7,5	+16,4
3. četrtl.	+47,5	+24,7	+5,8	+17,8
izvoz:				
1. četrtl.	+15,0	+14,2	+10,0	+4,0
2. četrtl.	+28,3	+27,7	+18,6	+8,1
3. četrtl.	+22,1	+19,8	+8,4	+10,4

Količina izvoza je torej razmeroma bolj narasla, kakor količina uvoza, zato pa so cene uvoza naraščale hitreje kakor cene izvoza. Prirastek količine uvoza in izvoza je bil v tretjem četrtletju sorazmerno nekoliko manjši kakor v drugem, in sicer pri izvozu bolj, kakor pri uvozu. Iz uradnih podatkov, kako se je razvila britska trgovina s posameznimi deželami ali skupinami dežel v teh zadnjih letih, dobimo to sliko:

Promet v milijonih funtov	Uvoz		Izvoz	
	1933	1937	1933	1937
z brit. deželami	57'49	99'7	40'88	65'02
z evrop. dež.	64'8	96'4	32'13	43'15
z neevrop. dež.	45'2	63'8	20'1	26'22
reeksport			11'96	18'71

Vrednost angleškega uvoza iz imperijskih dežel je bila letos v 3. četrtletju za 73 % višja ko v 3. četrtletju 1933, medtem ko je bil prirastek za ostale dežele le 45 %. Še vedno kupuje Združena kraljevina predvsem od svojega imperija. Še od leta 1936. na 1937. (3. četrtletje) je narasla vrednost uvoza iz lastnih dežel za 33 %, iz drugih dežel pa le za 21,5 %. Pri uvozu pa je že slika nekoliko drugačna. Medtem ko se je vrednost angleškega izvoza v lastne dežele povečala od 1933 do 1937 za 59 %, je bil prirastek od 1. 1936. samo 16 %; z drugimi deželami pa v tem letu 23,5 %.

V tretji četrtini tega leta je dobila Združena kraljevina skoraj tretjino celotnega izvoza iz petih dežel ali skupin dežel: USA, Indije in Ceylona, Avstra-

lije, Argentine in Nove Zelandije — v tem vrstnem redu. Uvoz iz teh dežel je narasel v prejšnjem letu za 35,5 %, uvoz iz vseh dežel pa le za 26 %. Najboljši odjemalci pa so bili v vrstnem redu: Južna Afrika, Indija in Ceylon, Avstralija, Kanada in USA, ki so absorbirali skupno 34 % celotnega izvoza. A vrednost tega izvoza je narasla v primeri z istim četrtletjem 1936 le za 15 %, medtem ko je količina narasla za skoraj 20 %.

Večina navedenih dežel so producenti surovin in višja vrednost njihovega izvoza bo najbrže povzročila pozneje večji uvoz v te dežele. Vobče pa številke kažejo, da je uvoz Britanije iz desetih dežel s surovinami (Indija, Avstralija, Južna Afrika, Kanada, Nova Zelandija, Argentina, Brazilija, Danska, Norveška, Egipt) narasel leta 1936/37. le za 11 %, uvoz iz desetih industrijskih držav (Nemčija, Belgija, Francija, Japonska, USA, CSR, Švedska, Svica, Holandija in Poljska) pa za 22 odstotkov. Izvoz v prvo skupino dežel je narasel za 16,5 %, v drugo pa za 19 %. Seveda je ločnica med poljedelskimi in industrijskimi deželami negotova. — USA je oboje. — Vendar kaže, da je bilo zboljšanje trgovine z industrijskimi deželami vsaj tako važno, kakor obnovev cen za surovine.

Druga analiza kaže, da imajo

znaten delež pri večjem povpraševanju po angleškem blagu tiste dežele, ki so pred kratkim preuredile svoje valute. Britanski izvoz v te dežele je bil po vrednosti za 36 % večji ko leta 1936., medtem ko se je za vse dežele povečal le za 20 %. Zani-

Nabavite davčne karte za hišno služabništvo

Davčna uprava za mesto v Ljubljani razglša: Po § 16. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih in po členu 15. pravilnika k temu zakonu, Sl. l. 149/17 z dne 28. II. 1934 in Sl. l. 194/24 z dne 24. III. 1934, znaša davek na dohodek hišnega služabništva na leto 50 din za vsako osebo.

Za dokaz o plačanem davku služi davčna karta, ki se mora nabaviti za vsako osebo najkasneje do konca meseca januarja vsakega leta oziroma v 15 dneh po sprejemu v službo.

Davčna karta velja za leto dni za eno služabniško osebo, ne glede na osebo, čas zaposlitve in višino dohodka.

Poslodavec, ki davčne karte vobče ne nabavi ali je ne nabavi pravočasno, plača za kazen petkratno vrednost davčne karte. Karta se glasi na ime poslodav-

ca in jo mora ta nabaviti; plačani davek pa si lahko nadomesti od uslužbenca.

Davčna karta se kupi pri davčni upravi za skupni znesek 52 din. Istočasno se mora odpremiti tudi 1 % na banovinska davščina (prispevek za bednostni fond), ki znaša po odst. 2. § 6. pravilnika o bednostnem skladu za l. 1937/38 letno 25 din.

Službodavec mora na karti takoj izpolniti s črnilom svoje ime, priimek, kraj stanovanja in leto, za katero velja.

Da se poslodavci izognejo vsaki kazenski posledici, se vabijo, da takoj nabavijo omenjene davčne karte pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg 5, II. nadstr., soba št. 14.

Tržna poročila

Kranjski sejem

Na živinski sejem v Kranju dne 27. decembra je bilo prignanih 30 volov, 20 krav, 1 bik, 53 svinj in 45 prašičev. Kupčija ni bila dobra, v tujino ni bila prodana nobena žival.

Cene so bile te: voli I. vrste 6 din, II. vrste 5'50, III. vrste 5; telice I. vrste 6, II. vrste 5'50, III. vrste 5; krave I. vrste 5, II. vrste 4'50, III. vrste 4 din; teleta I. vrste 7 do 8 din za kilogram. Prašiči špeharji 8'25 do 8'50, prašiči pršutarji 7 din za kilogram. Pujski 7 do 8 tednov stari 100 do 130 din komad. Goveje meso I. vrste, prednji del 10, zadnji del 12, II. vrste, prednji del 8, zadnji del 12 din, III. vrste, prednji del 7, zadnji del 9 din kg. Svinjina 16, suha slanina od 20 do 24, svinjska mast 19 din kilogram. Čisti med 22 do 26 din kg. Neoprana volna 22 do 24, oprana 32 do 36 din kg. Goveje surove kože 10 do 13, teleče 13 do 16, svinjske 8 do 10 dinarjev za kilogram. — Pšenica 225 do 250 din za 100 kg, ječmen 225, rž 220, oves 190, kruzna 140, fižol 250, krompir 75, lucerna 95, seno 75, slama 50 din za 100 kg. Jabolka I. vrste 500, II. vrste 400, III. vrste 250 din za 100 kg. Češnje, suhe, I. vrste 1000 din, II. vrste 1100, III. vrste 1200 din. — Pšenična moka od 350 do 400 din za 100 kg; kruzna moka 200 din, ržena moka 300 din, ajdova moka 400 din, kruzni zdrob 225 din.

Za vse vrste kuriva Lutz-peči, Ljubljana-Siška.

MODNA MANUFAKTURA

za dame in gospode

Lončar - Raška - Staré

Ljubljana, Frančiškanska ulica

Bilardisti, pozor!

Kavarna Tabor

ima popolnoma na novo strokovnajaško preurejene biljarde Karba Matija, kavarnar

Silajna eksistenca!

se nudi agilnemu trgovcu ali družbi pri prevzemu ene največjih trgovin mešanega blaga v prijaznem mestu Slovenije z obširnimi skladišči. Glavna zaloga soli, petroleja, bencina. Letni promet vključno krizi nad 5 milijonov. Ugodni pogoji.

V pošteev pridejo samo resni in kapitala zmožni reflektanti. Pojasnila daje:

RUDOLF ZORE, Ljubljana
Gledališka ulica 12 Telefon 38-10

Uspeha polna in srečno novo leto

želi in se priporoča

A. Sušnik, Ljubljana

železnina

Zaloška cesta

Prijeten SILVESTROV VEČER

prirediva svojim cenjenim gostom v restavraciji GRAND HOTELA UNION, brez vstopnine

Igra izvrsten salonski orkester

Želeč cenjenim gostom in prijateljem prav

srečno in zadovoljno novo leto 1938

Se toplo priporočava KATI in PERO ŠTERK

Srečno in veselo novo leto 1938

žele sledeče tvrdke:

 Fr. P. Zajec diplomiran optik Ljubljana Aleksandrova c. 4 Pasaja	S. & J. Jeraj buffet in delikatesa Ljubljana Sv. Petra c. 38	Jos. Eberle URE JUVELI ZLATNINA SREBRNINA Ljubljana Telefon 31-49 Mestni trg 17	Frančiška in Ivan Javornik mesar in delikatesa Ljubljana, Domobranska 7 Podružnice: Wolfova ulica št. 12 Stojnica: Šolski dvored Dolenjska cesta št. 49 Miklošičeva cesta 17 (Vzajemna palača) Rimska cesta št. 40 Telefon št. 3703 in 3157	LEKARNA dr. G. Piccoli Ljubljana nasproti „Nebotičnika“
J. Vilhar urar in trgovec z zlatnino in optičnimi predmeti Ljubljana Sv. Petra cesta št. 36	Ivan Kregar izdelovanje vseh kovinskih predme- tov in kromiranje Ljubljana, Zrinjskega c. 3	Mat. Gerber Kongresni trg št. 4 ob novem stopnišču konec Wolfove ulice Trgovina s šolskimi in pisarniškimi potrebšči- nami ter papirjem Ustanovljeno leta 1837.	Veletrgovina žganja EMERIK ZELINKA LJUBLJANA VII	Ivan Ravnikar veletrgovina s špecerijskim blagom
 Kemično snaženje oblek Higienična pralnica in svetlolikalnica ŠIMENC FRANC LJUBLJANA, Kolodvorska 8	 Elektrotvrdka A. Verhajs Ljubljana Gospodsvetska 10	 Podboršek veletrgovina z vinom LJUBLJANA -- ŠIŠKA	Anton Merhar trgovina z usnjem in prodaja lesnih izdelkov Ljubljana, Sv. Petra c. 22	GERBEC FRANJO špecerija LJUBLJANA Gospodsvetska c. 13
Anton Černe Graveur Štampilje Etikete Ljubljana, Dvorni trg 1	Anton Breclj sin čevljarji mojster Ljubljana Cesta 29. oktobra 3 (Rimska cesta)	Hranilnica dravske banovine podružnica v Celju	PRVA CELJSKA »KRISTALIJA« CELJE, ZA KRESIJO št. 14 Tovarna ogledal in brušenega stekla, stavbeno in umetno steklarstvo, velika zaloga okvirov za slike Kristalno steklo kristalna zrcala, galanterijska zrcala, popravila zrcal, avto-šipe Telefon int. 154	Elektro-HAVLIČEK FRAN Sv. Petra c. št. 15 elektrotehnično podjetje Izvršuje: Elektro - instalacije, proraču- ne, renoviranje in razna to- varstva popravila v mestu in na deželi. Telefon samo 34-21
Liker, malinov sok, Brandy, rum, žganje F. S. LUKAS, CELJE Na veliko!	Leo Inkret vodovodne instalacije, sanitarne naprave in centralne kurjave Celje	Gaberc Simon Celje trgovina mlinskih izdelkov, žita — in raznega blaga na debelo — Brzjavlj: Gaberc Telefon št. 18	Karol Florjančič, Celje elektrotehnično podjetje Cankarjeva 2	
Franč Čuk trocnica olj in lakastih barv Celje, Prešernova 5	Franjo Vrabl trgovina z železnino, orožjem in municijo, zaloga barv, firneža, lakov in stavbenega materiala PTUJ	VUGA & BAČNAR galanterija, pletenine, trikotaja, šolske in čevljarke potrebščine PTUJ	Artenjak & Schosteritsch špecerijska in semenska trgovina na drobno in na debelo Pluj	Karol Albrecht trgovina z železnino, porcelanom in steklom Kamnik
Hvala Artur potrebščine za krojače, šivilje, čevljarje, galanteri- ja ter modno blago Kamnik	VSEM SLAMIČEVIM GOSTOM ŽELI SREČNO, VESELO NOVO LETO 1938 RESTAVRACIJA in velemesarija Franc Slamič Ljubljana, Gospodsvetska cesta	SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1938 ŽELI VSEM SVO- JIM CENJENIM ODJEMALCEM Ivan Zupančič Izdelovatelj metalj Ljubljana, Kersnikova ulica 3	Alojz Fuchs juvelir Ljubljana Šelenburgova ul. 4	Jos. Senica trgovina Domžale Podružnica Sneberje
Tone Knaflič tovarna usnja Kamnik				

Miškec Mirko
brusiinica
stekla in ogledal

Ljubljana VII
Medvedova cesta 38
Telef. 35-75

Pristne
KRANJSKE KLOBASE
z zaščitno znamko na
vsaki špili od staroreno-
mirane trdke

M. Urbas
LJUBLJANA, Slomškova ulica 13
poleg Mestne elektrarne
TELEFON 33-22

Brunčič Ivan

pleskarstvo
in ličarstvo

LJUBLJANA
Celovška cesta 42

Anton Štefe - Jadran
Kranj

Radio Arčon

specijalna trgovina z radio aparati in elektrotehničnimi potrebščinami
Ljubljana, Celovška cesta 28

Srečno in veselo novo
leto 1938
želi vsem svojim cenjenim
odjemalcem

Podjetje za tehnične in
elektrotehnične naprave

Slavko Kolar
Ljubljana, Tyrševa 22

Fr. Gorjanc

Lesna industrija
Deželni pridelki
Eksport.
Import

Kranj

Srečno in veselo novo
leto 1938 želi vsem svojim
cenj. posl. prijateljem

Ivan Bricelj
pooblaščen graditelj
Ljubljana, Slomškova 19

Srečno in veselo Novo
leto 1938 želi vsem svojim
cenjenim odjemalcem

Osvald Dobeic
veletrg. galanterije
in pletenin
Ljubljana
Pred Škofijo štev. 15

Srečno in veselo Novo leto želi

kr. dvorni dobavitelj

Anton Verbič
Delikatesa in špecerija

Ljubljana
Štritarjeva ulica

Brivski in damski česalni salon
Gjuda Aleksander
LJUBLJANA, Kongresni trg štev. 6

Prodaja koles. — Popravlja
vsa mehanična dela ter emaj-
liranje v ognju

Gustav Slatinšek
mehaničar — Kamnik

Ivan Rozina, Ljubljana (prej
Orijent)
trgovina barv, lakov in linnežev

Velika izbira kemičnih in oljnatih barv, školskih, študijskih in umetniških barv,
firnež, laki, steklarski in mizarski klej, šelak, spirit denat, »Artia tuši, pastele ter
sploh vse slikarske in pleskarske potrebščine. — Velika zaloga vseh vrst vedno
svežega mavca. — Najnižje cene in najboljša posredstva.
Prodajalna: Tyrševa cesta (Dunajska) poleg trgovine Schneider & Verovšek

Srečno in uspešno
novo leto 1938
želi vsem svojim cenje-
nim odjemalcem

PAVEL BAUERHEIM
trgovina z mešaním blagom
Hrastnik

PETER
Stepič

LASTNIK MIRKO STEPIČ

restavracija
in veletrgovina
z vinom
LJUBLJANA
Tržna ulica

Srečno novo leto
1938

Janko Rant
Kranj

Manufaktura

Ferd. Sajovic, Kranj
Prešernova ulica št. 10

Srečno in veselo
Novo leto želi vsem
cenj. odjemalcem

Ivan Medic

industrija perila

Novo mesto

HOTEL
„Jelen“
KRANJ

Tiskarna

„Kolektor“

Albin Pogačnik
Stražišče
pri Kranju
Telefon interurb. 4

Svetovni Krupp Diesel, Krupp Jun-
kers-Diesel in Krupp bencinski to-
vorni avtomobili od 2 do 10 ton, ter
avtobusi. — Ime Krupp je garancija
— 1811-1936 — 125letnica obstoja

GLAVNO ZASTOPSTVO
O. ŽUŽEK
LJUBLJANA TAVČARJEVA 11

Kolodvorska

restavracija

Kranj

Anton Božič

tkalnica volnenih in bombažnih tkanin

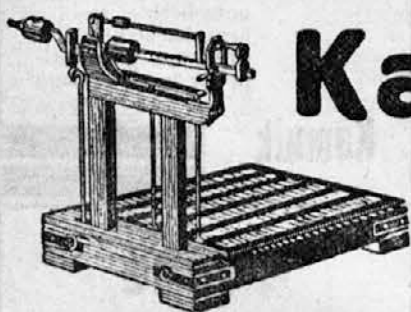
Kranj

Elektrarna
Vinko Majdič
Kranj

Srečno Novo leto želi

M. KOKL

Manufaktura — Kranj

Karol Ussar

tovarna tehnic

Maribor

Plinarniška 17

Kovčegi, ročne torbice,
dokolenice, nahrbtniki itd.

Ivan Kravos, Maribor

Aleksandrova cesta št. 13

Srečno Novo leto želi vsem cenj. odjemalcem

Fran Ks. Lešnik

Maribor

Veselo in srečno Novo leto!

F. Bernhardov sin: Jmetnik

Gustav Bernhard

zaloga stekla in porcelana

Maribor, Aleksandrova cesta 17

Srečno in veselo novo leto
želi vsem odjemalcem
in prijateljem

Radenska

Mariborska tiskarna d. d. Maribor

Telefon šte. 25-67, 25-68, 25-69

Knjigotisk Anilinski tisk
Bakrotisk Knjigoveznica
Litografija Plakatiranje in reklama

Pirofania-tisk za prenos na surov in obdelan les;
karton; juto in vsakovrstni porozni material
Zahtevajte brezobvezne ponudbe

UNIO družba z o. z.
Maribor

Obilo sreče v novem letu 1938

želi vsem cenjenim
trgovskim prijateljem

Viljem Brauns - Celje

tovarna anilinskih barv
in kemičnih izdelkov

Rudolf Kiffmann

mestni stavbenik

Maribor

Meljska c. 25

Srečno in veselo novo leto 1938 želi

Veletrgovina

Ludovik Kuharič
Ormož

Vsem cenj. odjemalcem in poslovnim prijateljem želim srečno
Novo leto in mnogo poslovnega uspeha v prihodnjem letu

1938

JOS. BENKO

TOVARNA MESNIH IZDELKOV
MURSKA SOBOTA

75 letnica obstoja firme **F. Omersa nasl.**

FRANC BERJAK, KRANJ

železnina, stavbeni material, kuhinjska posoda, porcelanasto in stekleno blago, barve oljnate in suhe, firnež, laki i. t. d.

Crobak

Ustanovljeno leta 1885

Kranj

Industrija perila in
splošne konfekcije

Veletrgovina manufakture

Priznano
solidni vir za trgovce

**Sitarska in
žimarska zadruga**

R. Z. Z. O. Z.
v Stražišču
(pri Kranju)

izdeluje žim-
nata sita za go-
spodinske in
industrijske
svrhe in jih
izvažajo v vse
evropske dr-
žave, v Sever-
no Afriko, Azijo
in Južno Ameriko

Srečno in blagoslovljeno leto 1938

želi

svojim številnim odjemalcem širom Slovenije

**Gornjeradgonska občinska
opekarniška podjetja**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Iščejo se zastopniki v vseh večjih kra-
jih Slovenije za prodajo naših priznanih
prvovrstnih opekarniških izdelkov

Železnina, steklenina, porcelan, barve, laki, čopiči, ves stavbeni material, zastopstvo: „Heraklith“
izolirnih plošč ter „Bohn“ strešne opeke.

KOVINA d. z o. z. KRANJ

Vsem cenjenim odjemalcem se zahvaljujemo
želet jim srečno in veselo novo leto 1938

»Jugočeska«

Jugoslovansko-češka tekstilna industrija d. d.

K r a n j

STANDARD

družba z o. z.
industrija usnja, Kranj
(prej POLLAK)

Centrala in skladišče kož Ljubljana

Telefoni: Kranj 6,
Ljubljana: 22-07 in 33-30
Brzjavni naslov: Standardkoža

Izdelovanje vsega podplatnega usnja: kruponov, vratov in okrajin v
priznani prvovrstni komerc, kakor specialni in pristni angleški goodyear
izdelavi. — Jermenski kruponi in blank usnje.

Ant. Stergar, Kamnik

Ekspert kamniškega apna
ter zdravilnih zelišč

ADOLF PRAH

KRANJ

tovarna volnenih
in bombažnih tkanin

»VESNA«

Akumulator

Maribor

Akumulatorji vseh vrst
Domači izdelki!

»UNIVERSALE«

tovarna klobukov in slamnikov

d. z. o. z.

Lastni proizvodi
moških in ženskih tulcev

DOMŽALE

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

A. Rečnik

MARIBOR, POBREŠKA CESTA 6

Telefon 24-47

izvršuje vsa inštalacijska
dela za luč in pogon ter
vsa popravila — Zaloge
električnega materiala,
žarnic, lestencev, motorjev itd.

K. & R. Ježek

Maribor

izdeluje vse vrste polje-
delskih strojev. — Mo-
derno urejena livarna železa

Štefan Kraut

carinski
posrednik

Maribor

Manufakturna trgovina IVAN TRPIN

Maribor

Trgovcem in
potnikom se
priporoča

HOTEL

»Mariborski dvor«

in

BUFET pri KOLODVORU

Dolček & Marini

Maribor

manufakturna
trgovina

P. SEMKO

krznar in iz-
delovatelj čepic

Maribor

Gosposka ul. 37

UNIVERZAL-INŠTALATER

VODA, PLIN, KURJAVA
SANIT. NAPRAVA

I. D. Grčko, Maribor

DVOŘAKOVA ULICA 10
Začasní telefon kavarna „Orient“

Srečno novo leto
1938

Martinez & Strauss

Maribor

Hotel-restavracija

„Novi svet“

lastnik

Josip Porodnik

Maribor, Jurčičeva 7
Telefon 27-25

Joža Hrastelj

trgovec

GORNJA RADGONA • SLATINA RADENCI

želi vsem svojim poslovnim prijateljem

Srečno in veselo Novo leto

Srečno in veselo novo leto 1938

želi vsem svojim cenj. odjemalcem in se priporoča

RADO PREGRAD

industrija umetnih cvetic

Podčetrtek, Dravska banovina

Restavracija

Anton Hafner

Škofja Loka (kolodvor)

Srečno in veselo
novo leto 1938

Jos. Černelič

manufaktura

Kranj

Markon Fanči

trgovina
z mešanim
blagom

Kranj

M. PIRC

Kranj

Mestni trg 2

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenje-
nim odjemalcem

ALFONZ OBLAK

Novo mesto

Anton Hofbauer

trgovina z usnjem, čevljarstvi
potrebščinami in vsem v to stro-
ko spadajočim orodjem v Celju,
Gosposka ulica števil. 6, ter
želita vsem svojim cenjenim odjemalcem
uspehov polno in srečno Novo leto!

„FENIKS“

tvornica usnjenih izdelkov, ka-
kor dokolenice, aktovk, damskih
torbic, kovčegov, gornjih delov
za čevlje in drugo v Celju

Srečno in veselo Novo leto želi

VINKO SAVNIK

BLD / RADOVLJICA / JESENICE

Vsem svojim odjemalcem
želi srečno novo leto

Ugodni dobavni vir za vso stavbeno in pohištveno
okovje, opremo za kopalnice in vodovod, barve,
olja, ploščice za oblaganje sten. — Zaloge pravih
„Moravia“ žebeljev za čevlje po izredno nizkih cenah

MERKUR

P. MAJDIČ

trgovina z železnino in sanitarno opremo

KRANJ

Srečno in uspeha polno novo leto 1938

žele sledeče tvrdke:

Ernst Gert medičar in svečar MARIBOR Gosposka ul. 13	VALENTIN Hladin MANUFAKTURNA TRGOVINA <i>Celje</i>	J. JELLENČ, Celje PODRUŽNICA: J. JELLENČ NASLEDNIK OTO GOLEŽ Slovenj Gradec	<i>Hotel „Orel“</i> MARIBOR PRVORAZREDNI HOTEL Solidne cene!	KARL LOIBNER Celje DELIKATESE ŠPECERIJA
Aleksander OBAL špecerija manufaktura železnina, LAŠKO	VILKO CERAR URAR IN PRODAJA ZLATNI- NE, OPTIKE TER DVOKOLES KAMNIK	<i>Josip Košir</i> manufakturna trgovina NOVO MESTO	JOSIP HERLAH manufaktura, špecerija, želez- nina in trgovina z lesom. — Zaloga moke. — Izvoz sona Laško	Sadje, zelenjava, bonboni, slaščice, keksi, čokolada itd. VAVPETIČ LJUD. Domžale — Na vogalu Savske in Kolodvorske ceste
KAVARNA RUDOLF SMOLA NOVO MESTO	<i>Čončka Rus</i> TRGOVINA Z USNJEM se priporoča NOVO MESTO - KANDIJA	MARIJA SIEBER Maribor Glavni trg	Mihael NONNER sobo- in črkoslikarstvo MARIBOR Vrazova ul. 3	<i>„Merkur“</i> Mednarodna transportna družba z o. z., MARIBOR Meljska cesta 12
DELIKATESNA TRGOVINA IV. BUZZOLINI LJUBLJANA, Lingarjeva ul.	Ivan Kovačič Trgovina s steklom in por- celanom. Specialna delav- nica okvirov - MARIBOR Koroška cesta 10	Srečno novo leto želi LOJZE RODIČ trgovina z mešanim blagom NOVO MESTO	<i>Knaflič & Mirtič</i> ključavničarstvo in vodovodna instalacija <i>Novo mesto - Kandija</i>	SLAVAN RIBARIČ galanterija, pletenine, nogavice, čipke, parfumerija, papir itd. Maribor Glavni trg št. 14 (Rotovž)

P. KOREN preje ŠTERK

TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM

ČRNOMELJ

Na drobno

Na debelo

TELEFON ŠTEV. 27-81
USTANOVLJENO 1899

FRANC GOLOB

specialna trgovina gospodinjskih predmetov

Ogled
zaloge
pove vse

Ljubliana — Wolfova ulica

Jedilno orodje — Kuhinjska posoda — Specialna
kuhinjska posoda za hotele, gostilne in zavode —
Opreme za neveste — Kuhalni aparati — Štedilniki

A. Senčar in sin, Ptuj

Lastnik Milko Senčar

veletrgovina s špecerijskim in
kolonialnim blagom, nakup de-
želnih pridelkov, masla in jajc

Brenčič Anton, Ptuj

trgovina z železnino / stavbenim materialom
barvami, laki, firneži in vsemi slikarskimi potrebščinami
Zaloga orožja in municije
Čebelarški pripomočki!

CELJSKA POSOJILNICA D. D.

V CELJU
(Narodni dom)

SUMPOR

TOPLJENJE ŽVEPLA —
IZDELOVANJE ZAKADOV
NA JUTI IN AZBESTU
V PTUJU

D. Z. O. Z.

HOTEL „EVROPA“ V CELJU

ŽELI SVOJIM CENJENIM GOSTOM VESELO IN SREČNO NOVO LETO!

ANTON REBEK

Splošno ključavničarstvo
CELJE

FRANC SWATY MARIBOR

Prva jugoslovanska tovarna
brusnih plošč, brusnih kamnov
in vseh brusnih sredstev •

F. Tomaschitz. Maribor

tovarna nožev in škarij

Srečno novo leto 1938

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

Tovarna mesnatih izdelkov

Anton Tavčar

Maribor, Jurčičeva ulica 3

Priporoča se VELETRGOVINA

Miloš OSET

špecerijsko in kolonialno blago
MARIBOR

Srečno Novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

FR. LUKIČ

Stritarjeva ulica 9

A. Gastraun

trgovina
dežnikov
in sončnikov
(lastni izdelki)

Ljubljana

Prešernova ulica šte. 42

Srečno in veselo
novo leto 1938
želi svojim cenjenim odjemalcem

Josip Turk

Novo mesto

J. PICEK

Novo mesto

železnina
in
špecerija

Mimi Žargi

Manufaktura
galanterija
špecerija

Kamnik

TITAN D.D.

Kranjska tovarna železne in ključavničarske robe in livarna

Strojni deli obdelani in surovi iz sivi in temperlitine

K a m n i k

Velika poslovnega uspeha v Novem letu
želi svojim odjemalcem

»**ETA**«

tovarna gorčice in konzerv družba z o. z.

V KAMNIKU

Srečno novo leto
želi tvedka

Franc Kastelic

Novo mesto

železnina in špecerija

Vsem cenjenim odjemalcem želi srečnejše in udobnejše

NOVO LETO 1938

špecerijska, delikatesna in galanterijska trgovina

Josip Kobé, Novo mesto

Skladišče petroleja Standard V. O. C.

Srečno in veselo
novo leto 1938

MODNA TRGOVINA

T. EGER

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 2

Srečno novo leto 1938

Mahkota Martin

Rokavice
Nogavice
Trikotaja
Pletenine

Ljubljana, Gosposvetska 10

Spedicija in posredništvo

TURK

Ljubljana

Masarykova cesta šte. 9

Vsem cenj. naročnikom se priporoča za nadaljnjo naklonjenost

**Leopold
Šušteršič**

Duco-ličar in tapetnik avtomobilov

Ljubljana

Frankopanska ulica 21

Telefon 31-87

Srečno novo leto 1938

TRATA-MLIN d. z o. z.

Škofja Loka, kolodvor

Srečno in veselo Novo leto želi

Pavel Strgulec

izdelovanje žičnih posteljnih vlog in železnih postelj
Ljubljana, Gosposvetska c. 13

Ivan Sax

konfekcijska trgovina

Ljubljana, Mestni trg 14

Srečno in veselo
NOVO LETO 1938

Ivan A. Grosek

trgovina z mešananim blagom

Trebnje
(Dolenjsko)

Srečno in veselo novo leto 1938 želi vsem cenjenim gostom in odjemalcem mesa

Josip Windischer

hotelir in mesar

Novo mesto

HOTEL

METROPOL

NOVO MESTO

se cenj. trgovcem in trgovskim potnikom priporoča

Srečno novo leto

želi vsem svojim cenj. odjemalcem

t v r d k a

I. KNEZ

Ljubljana

Gostilna

FIGOVEC

Franc Hočevar
Ljubljana

Srečno in veselo
NOVO LETO

želi kavarna

Evropa

Ljubljana

JOŽE KOVAČ

avto-prevoznništvo

Tržič

Srečno in veselo novo leto želi vsem trgovcem in se priporoča za nadaljnjo naklonjenost

ADOLF KERN

tovarna keksov, biskvitov in čokolade

Kranj

»**IKA**«

MEHANIČNA TOVARNA
PLETENIN, NOGAVIC IN
TRIKOTAŽE

Družba z o. z.

K R A N J

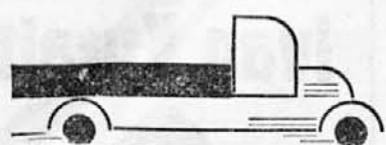
Veselo in srečno novo leto želi
Splošna trgovska družba z o. z.

Ljubljana: Tyrševa 33 in 36
Dvořakova 3

St. Vid nad Ljubljano 91

Kolesa — motorna kolesa
šivalni stroji

Na drobno in debelo!

**SPEDICIJSKO
PODJETJE**

R. RANZINGER

LJUBLJANA

*Vesela in srečna Nova leta želi
elektrotehnično podjetje*

IVAN MIHELČIČ

LJUBLJANA, BORŠTNIKOV TRG 1

Srečno in veselo nova leta 1938

ŽELI VSEM SVOJIM
CENJ. ODJEMALCEM

PLETILNA IN TRIKOTAŽNA INDUSTRIJA
MODNA KONFEKCIJA PLETENIN IN PERILA

F. KOS • LJUBLJANA

ŽIDOVSKA ULICA 5

EF-KO

Srečno in veselo nova leta 1938 želi

Carinsko posredniški
in spedijski bureau

»GROM«

Ljubljana, Masarykova c. 14 (Palaca Grafika)

Podružnice:

Maribor — Jesenice — Rakek

L. MIKUŠ

Ustanovljeno leta 1839

LJUBLJANA • MESTNI TRG 15

DEŽNIKI

NA MALOI

NA VELIKOI

Srečno in veselo nova leta 1938

Srečno in veselo novo 1938

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

MERCINA & DRUG

trgovina s papirjem na veliko

Liubljana, Kolodvorska ulica 8

Glav. zastop. in samoprodaja za Slovenijo vseh
izdelkov tovarne za dokumentni in kartni papir

Bratje Piatnik — Radeče

Srečno in veselo nova leta!

Jugoslov. društvo

GUMA ENGELBERT D. D.

LJUBLJANA, Tavčarjeva ulica 7 Telefon 35-11

MARIBOR, Trg Svobode 8 - Kopališka ul. 2
CELJE, Razlagova 3

Srečno Novo leto želi vsem svojim naročnikom in se priporoča
gradbeno podjetje in tehnična pisarna

Miroslav ZUPAN

mestni stavbenik

LJUBLJANA

Vošnjakova ulica 6

Prav uspeha polno novo leto 1938

želi vsem svojim cenj.
odjemalcem tvrdka

A. VOLK, LJUBLJANA

Resljeva cesta 24

Srečno in veselo nova leta 1938

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

Karl Prelog

Gosposka 3 LJUBLJANA Dvorni trg 3

Srečno in veselo nova leta 1938 želi
Gradbeno in tesarsko podjetje

ANTON MAVRIČ

mestni stavbenik in sodni izvedenec v Ljubljani

Pisarna v lastni trinadstropni hiši na
Tyrševi cesti št. 55 — Telefon 33-82
Priporoča se tudi v novem letu za
naklonjenost in mnogoštevilni obisk

Srečno in veselo nova leta 1938

**ŠPECERIJA
DELIKATESE
ZAJTRKOVALNICA**

LEGAT

Ljubljana, Miklošičeva cesta 28

Dr. A. KANSKYKEMIČNA TVORNICA
KEMIJA - FIZIKA -
MEDICINA - HIGIJENA**LJUBLJANA**
Krekov trg 7Brzjavni naslov: Eterkanski Ljubljana
Telef. 20-88**Radio
Starkel****Maribor**
Trg Svobode 6**Gvetličarna
KORSIKA-SVETÉ****Ljubljana**
Miklošičeva cesta
v palači Okrožnega uradaVsakovrstno
pohištvo
kakor tudi
lesteza dom in vrt vam do-
bavlja najceneje trdka**J. Repše****Ljubljana, Igriška ul. 3****Ivan Kuralt**

industrijski mlin

DomžaleVsem svojim cenjenim odjemalcem in ostalim trgovskim
prijateljem želi srečno, zdravo in uspeha polno leto 1938**Veletrgovina****Ivan Samec****Ljubljana****Mestni trg št. 21**Srečno in veselo novo leto 1938 želi vsem
cenjenim odjemalcem veletrgovina usnja**Brata Moskovič, Ljubljana****Ustanovljeno 1888**Priporoča svojo veliko zalogo spodnjega in gornjega usnja po naj-
nižjih dnevnih cenah. — Vse strojarske maščobe, fištran in degrass
kakor strojila (ekstrakti) ter usnjarske kemikalije vedno na zalogi**Telefon 25-15****»SLADKOR«**DRUŽBA Z O. Z.
LJUBLJANA — TYRŠEVA C. 1
(PALAČA LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE)

želi vsem svojim p. n. odjemalcem

srečno in veselo novo leto 1938**Joško Veber**

veletrgovec

Škofja Loka - kolodvorvošči vsem svojim cenj. odjemalcem
srečno in veselo novo leto 1938Vsem cenjenim odjemalcem se zahvaljujem
želeč jim srečno in veselo novo leto 1938**JERNEJ JELENIČ**

tovarna vinskega in špirtovega kisa

Ljubljana, Stari pot št. 1**SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1938**želi vsem svojim cenjenim od-
jemalcem, prijateljem in znancem**MEDIČ-ZANKL**TOVARNE OLJA, LAKOV, BARV, ŠKROBA
LJUBLJANA, MEDVODE, DOMŽALE**Ješe Anton****izdelovanje čevliev****Tržič, Cerkevna 11**Obilo sreče v Novem letu želi
vsem svojim odjemalcem**PRVA KRANJSKA VRVARNA****IVAN N. ADAMIČ**LJUBLJANA, Sv. Petra c. 31 — MARIBOR, Vetrinjska ulica 20 —
CELJE, Kralja Petra c. 33 — KAMNIK, Šutna 4Srečno in veselo Novo leto
želi umetna knjigoveznica**STANE OGRINC****Ljubljana, Novi trg (vhod Breg šte. 1)****Bregar & Krek**agentura in komisijska
trgovina na debelo**Ljubljana, Miklošičeva 19**

(palača Vzajemne zavarovalnice)

Srečno in veselo Novo leto želi

DRAGO SCHWAB**Ljubljana**Manufaktura, konfekcija
moda**Brata Verbič**tovarna usnja
Tržič**TISKARNA****Franjo Jereb****LJUBLJANA VII, Celovška cesta 14**
Telefon 35-52**Srečno novo leto
1938****J. Schneider**

tovarna strojev

Škofja Loka**Srečno in veselo novo leto želi svojim cenj. odjemalcem****TOVARNAR****J. NOVAK - Radovljica**

STAKLO B. TOBER

Št. Vid nad Ljubljano

Telefon 39-64

Nudi Vam: medicinsko steklo, stavbno steklo in znane kozarce za vkuhanje sadja znamke „Fruta“, tehnično steklo, kakor akumulatorje in drugo! **Zahtevajte ponudbo!**

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo tvrdke

Akc. spol. První česká sklárna, Kyjov Č. S. R.

**Hotel
Stara Pošta**
restavracija in kavarna
Kranj

Najemnika
F.F. Lieber

VELEŽGANJARNA
tvornica likerjev,
ruma, vinjaka, ver-
mouta in brezalko-
holnih pijač

Viktor Meden
LJUBLJANA
Celovška cesta št. 10

Srečno Novo leto želi

kavarna —
restavracija

SLOKAR

Domžale

M. Tičar

veletrgovina
s papirjem

Liubljana

Šelenburgova
ulica

Angelo Battelino

pooblaščen stavbenik in
sodno zapriseženi
izvedenec

Ljubljana
Aljaževa cesta št. 35

Parna pekarna
Jakob Kavčič
Ljubljana — Gradišče

*Srečno in uspešno
Novo leto*

I. LAP
Ljubljana

deželni pridelki
proizvodi — semena

Srečno
in veselo
novo leto

1938

A. & E. Skabernè
Ljubljana

Srečno Novo leto vsem cenj. odjemalcem in konsumentom našega piva, špirita in kvasa
želi

Pivovarna „UNION“ d. d., Ljubljana

Srečno!

DOM. ČEBIN
premog, drva,
koks

Wolfova 3 — Telefon št. 20-56

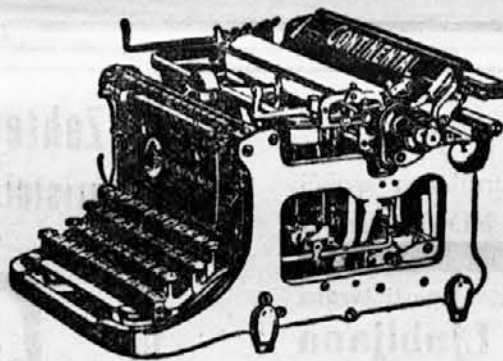
CONTINENTAL

SAMOPRODAJA:

Ivan Legat

Maribor
Vetrinjska ulica št. 30
Telefon 2434

Ljubljana
Prešernova ulica št. 44
Telefon 2636

T

Vsem svojim cenj. naročnikom in odjemalcem
želi srečno in uspešno novo leto 1938
ter se priporoča za nadaljnjo naklonjenost

ISKARNA „MERKUR“ D.D.

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23 -- TEL. 25-52

IVAN JELAČIN - LJUBLJANA

veletrgovina s kolonialnim in špecerijskim blagom

želi svojim gg. odjemalcem
srečno novo leto 1938

MNOGO POSLOVNIH USPEHOV V LETU 1938 ŽELIMO VSEM NAŠIM CENJENIM ODJEMALCEM

Gregorc & Ko.

VELETRGOVINA ŠPECERIJSKEGA, KOLONIJALNEGA BLAGA
RAZNEGA ŽGANJA IN ŠPIRITA TER VELEPRAŽARNA ZA KAVO**KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE****TISKARNE**

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, journale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

KAVARNA VESEL

v Vzajemni palači

Ljubljana, Miklošičeva cesta

priporoča svojim cenj. gostom

„Ekspress kavo“

kakor tudi pristno domače vino ter narezke in pečivo

**Naročajte in širite
„Trgovski list“!**

REVIZIJA

TU- IN INOZEMSKIH
ŽELEZNIŠKIH
TOVORNIH LISTOVReklamacije preplačil
Rekurzi

Odškodninske zahtevke

TARIFNI BIRO: REVIZIJSKI in REKLAMACIJSKI oddelek

SLOVENIA TRANSPORT**LJUBLJANA** :: Telefon: 27-18, 37-18

Ni potrebno obračati se Vam na razne inozemske revizijske biroje, ker se vrši revizijski in reklamacijski postopek preko nas hitreje!

ZAHTEVAJTE POJASNILA!

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Tyrševa cesta šte. 16

trgovina z železnino na drobno in debelo - Telefon 21-45, 20-85

se priporoča za nakup vsega v železninarstvo stroko spadajočega blaga po najnižjih konkurenčnih cenah.

Stalna zaloga: nosilk, betonskega železa, isteg-jekla, paličnega železa vseh oblik, cementa, pločvine, žice, žičnikov, mrež, strešne lepenke, vodovodnih in plinskih cevi, orodnega jekla, stavbenega in pohištvenega okovja, peči, štedilnikov in črpalk; vseh vrst orodja, tehničnih potrebščin, tesnil, krogličnih ležajev, poljedelskih strojev, motorjev na bencin in nafto svetovno priznanih tovarn; oprem za kopalnice in stranišča, medenine in bakra; kuhinjske posode, vseh ostalih gospodinjskih potrebščin in jedilnega pribora.

V slučaju potrebe se obrnite na nas, postregli Vas bomo točno in solidno.

Za nabavo vagonovskih pošiljk moke, pšenice, koruze, zelja, ovsa i. t. d. se obrnite na trdno

Bregar & Krek

Telefon 3675 — Brzjav: Zitopromet

Palača Vzajemne zavarovalnice

Liubljana, Miklošičeva 19sem svojim cenj. odjemalcem vošči
VESELO IN SREČNO NOVO LETOin se priporoča nadaljnji naklonjenosti trdka
F. M. Schmitt, Ljubljana
Pred Škofijo št. 2 — Lingarjeva 4

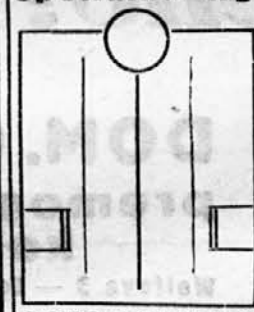
Kljub znatni podražitvi papirja dobite vse vrste poslovnih knjig: journale, štrace, blagajniške knjige, saldakonte itd. še vedno po prejšnjih cenah

A. Janežič Ljubljana
Florjanska ulica 14
Telefon šte. 32-20
Knjigoveznica, industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov. Na debelo in na drobno! Izvršujemo vsa knjigoveška dela po najnižjih konkurenčnih cenah**Zahtevajte povsod
pristni zdravstveni liker**izdelek
veležganjarne
in rastlinske
destilacije**Fr. Zaletel**

ŠT. VID nad LJUBLJANO

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Specialna trgovina s finim moškim perilom

LEOPOLD **MAHER** preje MELA**LJUBLJANA — Tyrševa cesta 9**

Vam nudi vedno veliko izbiro izgotovljenega moškega perila in drugih modnih novosti. Perilo izdeluje tudi po meri. Kroji brezhibni! — Kvalitetno blago!

Briljante

zlatnino, srebrnino, ure in druge umetnine
kupite **naiceneje** v trgovini**Jos. Eberle****LJUBLJANA, Mestni trg 17 — Telefon 31-49**

Oglasi v „Trgovskem listu“ imajo siguren uspeh!

„Slavija“

**Jugoslovanska zavarovalna banka
v Ljubljani**

Gospodsk ulica 12, telefon šte. 2176, 2276.

Podružnice: **Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split**